

Vallavalitsuse tegemistest
Saame tuttavaks

lk 2-4
lk 5

Intervjuu ettevõtjaga
Kogukonna uudised

lk 6-7
lk 8

Haridus
Spordiradadelt

lk 9-12
lk 13

Helget ja rahulikku jõuluaega!
Rõõmurikast aastavahetust!

FOTO: MARKO REIMANN

Soomaa saab külastajatele nähtavamaks

Soomaa turismipiirkonna arendamiseks on Rohelise Jõeama koostöökoogu algatusel koostatud „Soomaa rahvusparki turismipiirkonna säästva arengu strateegia 2020–2025+“ ning sõlmitud kohalike omavalitsustega kokkulepped ühisprojekti „Koostöö arendamine ja ühtse külastustaristu rajamine Soomaa piirkonnas“ elluviimiseks. Täna on 2020. a alguse saanud ja viie piirkonna omavalitsusega koostöös elluviidav ühisprojekt jõudnud silmaga nähtavate tulemusteni. Soomaa turismipiirkonna ühtne visuaalne identiteet on selleks loodud tööriista ühise pingutuse ja Priit Isoki kauni kujunduslahendusena märgatav uuel rajatud külastustaristul. Suunavate viitade vähesus ja suunatus üksnes siseturistidele oli üheks projektiga lahendatavaks probleemiks. Piirkondliku koostööna toimus projekti raames aga veel nii veematkajute kui ka sündmuste korraldajate koolitamine, õppereis Gauja rahvusparki ning mitmete ühisprojektide korraldamine. Soomaa koos ümbritseva mõjualaga on meie piirkonna sihtkoht number üks ja rahvusparkina atraktiivne nii süvaloodushuvilisele kui lihtsalt looduseautijale. Soomaa omistatud säästva turismi Europarc sertifikaat tõstab sihtkoha rahvusvahelist mainet ning aitab piirkonda tutvustada keskkonnast hoolivatele külastajatele. Pälvitud

FOTO: ERAKOGUST

rahvusvaheline tunnustus Euroopa Kaitsealade Liidult antakse meile pidulikult üle Brüsselis, Euroopa parlamendis täna 2. detsembril. Loodus- ja kultuuripärandi väärtustamise ja hoidmise kõrval on oluline ka piirkondliku turismi ja seda toetava ettevõtjate jätkusuutlik arendamine, info- ja külastajavoogude juhtimine, ligipääsetavuse parandamine. Peagi lõppev ühisprojekt keskendub klientidele osale, mis puudutab külastajate kohale jõudmist, aitab paremini orienteeruda ning saada lisainfo külastuskohtade ja teenuste kohta. Ühtse turismisihtkohana toimides oleme piirkonnana konkurentsivõimelisemad, suudame pakkuda mitmekülgseid külastuselamusi ning väärtustada kohalikel ressursidel põhinevaid tooteid ja

teenuseid. Nii kerkisidki enne lume tulekut Suure-Jaani ja Torisse Soomaa väravad ning lisaks väravatele paigutatakse väiksematesse Soomaa viivatesse kohtadesse 33 suurt O-tähe kujuga piirkonna kaarti. Väravatähiste ühes O-s on samuti piirkonna kaart, aga teine O on meie Soomaa niimetatud kollane aken, hea pildistamiskoht. Kaart on sellisel kõrgusel, et seda näeksid vaadata ka lapsed või ratastoolis külastajad, sest terved ja tugevad saavad alati vajadusel kummarduda. Ühtse visuaaliga suunavad märgised tulevad paljudesse kohtadesse, ka näiteks Võhma risti, Olustverre ja Kilingi-Nõmmele, ümber kogu Soomaa, et turist saaks korduva märgistuse abil aru, kuhu piirkonda ta on jõudnud, ning leiaks info, mida põnevat siin pakutakse.

PRIA Leaderi toetuse ja omavalitsuste omafinantseeringu eest valmivad väravatähised, piirkonna turismikaardid koos kujundusega, 20 teenusepakkuja viita ja rahvusparki piiritähised. Uue ja kauni Soomaa visuaali kujundas Priit Isok kujundusbüroost Rakett, väravatähiste tootjaks on Jaa Disain ning viidad paigaldab AS Signaal. Kogu külastustaristu jõuame veel selle aasta jooksul paigaldada ning kõik projekti tegevused detsembri jooksul lõpetada. Suur ja südamlük tänu kõikidele, kes on panustanud selle keeruka ja pikaajalise piirkonna arendusprojekti elluviimisele! Võtke kaunil jõuluoote ajal endile aega ja nautige imelist Soomaad!

AINO VIINAPUU
Rohelise Jõeama
koostöökoogu juhatuse liige

Vallavanema veerg

Head Põhja-Sakala valla elanikud, Leole lugejad!

Kaks kuud ametis on olnud väga huvitavad ja möödunud paljuski inimesi, asutusi ja piirkonda tundma õppides. Head meelt teeb, et inimesed on töökad, inimestele läheb korda oma kodukoht ja selle areng. Kaks kuud on möödunud väga kiiresti, lisaks igapäevasele vallavalitsuse juhtimisele on saanud pidada töiseid koosolekuid allasutuste juhtidega ja tutvuda mitmete allasutustega. Täna kolme volikogu liiget (Arnold Pastak, Tõnis Riisk ja Ago Vingissar), kes tutvustasid valda ja piirkonda ning sai vallas ringi sõita kolmel päeval. Kahjuks ei ole seni jõudnud veel päris paljudesse valla allasutustesse, kuid see plaan on kohe detsembri alguses, peale järgmise aasta eelarve eelnõu üleandmist vallavolikogule.

Eelarve kokkusaamine ongi olnud kõige suurem ülesanne selle kahe kuu vältel. Kui mulle vallavanemaks tulemise ettepanek tehti, siis loomulikult räägiti valla majanduslikust olukorrast, kuid samas anti mõista, et ega täit ülevaadet asjast ei ole. Vallaeelarve olukord on keerulisem, kui toona räägiti, kuid osaliselt on see seoses riigipoolse tegevusega, kus soovitakse tösta õpetajate palkasid, millega omakorda on seoses mitmed muud palgad, mis tulevad otse vallaeelarvest.

Valla majanduslikust olukorrast on mitmel korral kirjutanud Sakala, kasutan siinkohal võimalust teemat veidi avada. Omavalitsused on kohustatud koostama eelarvestrateegia neljaks või enamaks aastaks ette. Korralikult tehtav kava näitab tulevikku ette ja tänane seis võinuks näha olla palju varem. Oleme koostanud uue eelarvestrateegia mustandi viie aasta kohta, mis näitab, et meil jääb alates järgnevast aastast raha puudu vähemalt 1,5 miljonit eurot aasta kohta. Puudu jääb ei tulene ainult laenu- ja intressimaksetest, vaid ka igapäevased tulud-kulud on omavahel miinuses vähemalt 150 000 eurot aastas. Põhjuseid selleks on mitmeid, ega paari aasta tagune eelarvestrateegia ei muutnuks tänast miinust, vahepealne aeg tulnuks kasutada lahenduste otsimisele. Paraku on eriti viimase aasta jooksul nn auku sügavamaks kaevatud, kaasa on aidanud eelmise aasta lõpus volikogu poolt lubatud laenu välja võtmata jätmise ja energiakriis. Kuidas laenu suurendamine aidanuks kulusid vähendada? Tehtud investeeringute eest tasuti valla kontol olnud käibevahendite eest, sest raha tundus jätkuma, kuid tegelikult tekitas see olukorra, kus sel aastal polnud enam võimalik eelmise aasta laenu välja võtta ja laenu antakse vaid investeeringuteks või arvelduskrediidina, mis aga vaja aasta lõpuks tagasi maksta.

Tänase puudujäägi osana võib vaadelda asju, nagu ühinenemislepingust tulnud ehitusobjektid, mis on rajatud ilma toetusraha kaasamata, või mis ei ole otseselt valla kohustus, ehk üle Eesti tuntud Suure-Jaani Tervisekoda. Samas, kas need tekitavad põhitegevuse tulude ja kulude vahel miinuse? Jah, mingil määral, kuid probleem on siiski struktuursem. Hiljuti püüdis üks Viljandimaa omavalitsus leida põhjusi, miks on nende hakkama saamine keeruline, ja jõudsid tulemuseni, kus Viljandi vallas on palgafond eelarvest 66%, Mulgi vallas 68% ja Põhja-Sakalal 70%. Meie vahe näiteks Viljandi valla ja Soomaa vahel on 400 000 eurot. Kuidas täna raske majanduslik olukord ületatakse? Eks vallavalitsuses on mõtteid, kuid meie saame aidata ideedega ja arutustega, kuid otsustama peab volikogu. Nn saneerimise oht on täna väga suur, siis ühel või teisel moel, leebemal või karmimal, volikogu lõpuks midagi otsustama peab ka nn saneerimismenetluse käigus. Millised need suunad olema saavad, seda näitab aeg. Tehes täna kaalutletud otsuseid ja koostööd ning kompromisse kaugema tuleviku hüvanguks, jõuame lõpuks selleni, et meil on mõistlikus asukohas mõistliku suurusega toimiv hoonestus, ilusad ja sisukad keskkonnad, kus on olemas vajalikud avalikud teenused. Kui tekib arvestatavaid lahenduse võimalusi, plaanime kindlasti korraldada piirkonniti rahvakoosolekuid ja kõigi huvilistega teemad läbi arutada.

Kahjuks ei olnud võimalik oma esimest kirjatükki Leoles kirjutada rõõmsatel teemadel, kuid tulemas on siiski pühad.

Rahulikku jõuluaega kõigile!

KAREL TÕLP
vallavanem

Põhja-Sakala Vallavolikogu

10.11.2022

(27.10.2022 istungi jätk)

- Otsustati tunnistada kehtetuks Olustvere Vallavolikogu 23.04.2001 määrus nr 5 „Detailplaneeringu kehtestamine“ ja sellega kehtestatud Ülde küla keskasula detailplaneering.
- Otsustati tunnistada kehtetuks Olustvere Vallavolikogu 28.10.2004 otsus nr 1-1.2/22 ja sellega kehtestatud Olustvere jaamahoonete teenindusmaa detailplaneering.
- Otsustati võrandada Põhja-Sakala vallale kuuluv hoonestusõigusega koormatud kinnistu asukohaga Suure-Jaani linnas Nigula tn 7 pindala 5023 m² hoonestajale ProTools OÜ müügihinnaga 2910 eurot.
- Otsustati anda luba Vaimatsi OÜ-le järgmiste kinnisajade omandamiseks: 1) kinnistu asukohaga Matsi, Jaska küla (maatulundusmaa 100%); 2) kinnistu asukohaga Uue-Kõrvesaare, Tällevere küla (maatulundusmaa 100%); 3) kinnistu asukohaga Peedihansu, Jaska küla (maatulundusmaa 100%).
- Lõpetati Põhja-Sakala Vallavalitsuse põhimääruse muutmise eelnõu II lugemine ja tunnistati kehtetuks Põhja-Sakala Vallavalitsuse põhimääruse § 16.
- Määrati Põhja-Sakala valla 2023. aasta kaasava eelarve suuruseks 0 (null) eurot.
- Taavi Umal ja Jaanus Rahula vastasid Priit Toobali arupärimistele. Aino Viinapuu andis info, et vastas Priit Toobali arupärimistele kirjalikult.
- Kuulati vallavanema infot: 1) valla sõiduauto isiklikeks sõitudeks kasutamise kohta; 2) rahvaküsitluse korra kohta; 3) Pilistvere hooldekodu kohatasu kohta; 4) MTÜ-de toetamise korra kohta; 5) lisaeelarve kohta; 6) eelarvestrateegia kohta; 7) lumelükkamise hanke kohta.

24.11.2022

- Otsustati võtta vastu sotsiaalhoolekandeline abi osutamise kord.
- Otsustati muuta asendus- ja järelhooldusteenuse osutamise ja rahastamise korda.
- Otsustati muuta Põhja-Sakala Vallavolikogu alatise haridus- ja kultuurikomisjoni koosseisu: arvata välja Marko Aatonen ning kinnitada komisjoni Kadri Linder.
- Otsustati lõpetada Põhja-Sakala valla 2022. aasta lisaeelarve I lugemine ja suunata II lugemisele. Muudatusettepanekute esitamise tähtaeg on 8. detsember.
- Otsustati lubada Põhja-Sakala Vallavalitsusel võtta 2023. a arvelduskrediiti kuni 600 000 eurot tagasimakse tähtajaga 31.12.2023.
- Otsustati mitte kinnitada aktsiaseltsi Suure-Jaani Haldus ja aktsiaseltsi Võhma ELKO ühinemislepingut.
- Otsustati muuta aktsiaseltsi Suure-Jaani Haldus nime-tuseks põhikirjas AS Põhja-Sakala Haldus.
- Otsustati anda enampakkumise korras üheks aastaks rendile Punakülas Spordi kinnistu koosseisus olevad kolm katastriüksust (11,27 ha, 3,06 ha ja 2,21 ha; üldkasutatav maa 100%).
- Otsustati nimetada Põhja-Sakala Vallavolikogu kui kooli pidaja esindajana Kirivere Kooli, Kõpu Põhikooli, Lahmuse Kooli, Olustvere Põhikooli, Suure-Jaani Gümnaasiumi, Suure-Jaani Kooli, Võhma Kooli ja Võhma Muusikakooli hoolekogudesse abivallavanem Kaie Toobal.
- Otsustati jätta muutmata otsus „Põhja-Sakala vallavanemale ja palgalistele vallavalitsuse liikmetele soodustuste määramine“.
- Otsustati lõpetada Põhja-Sakala valla põhimääruse muutmise eelnõu I lugemine ja suunata see II lugemisele.
- Otsustati lõpetada eelnõu „Rahvaküsitluse läbiviimise kord Põhja-Sakala vallas“ I lugemine ja suunata see II lugemisele. Muudatusettepanekute esitamise tähtaeg on 8. detsember.
- Tutvuti kodaniku märgukirjaga.
- Vallavanem Karel Tõlp vastas Priit Toobali arupärimisele AS-i Suure-Jaani Haldus poolt tehtavatest haljastustöödest riigile kuulavas Olustvere mõisapargis.
- Vallavanem Karel Tõlp andis infot: 1) OÜ-ga Gunbirdy seotud kolmes kohtuasjas on kompromissid sõlmitud; 2) eelarve koostamisega ollakse seisus, et järgmise aasta eelarve eelnõu on veel 400 000 euroga miinuses, kuigi on plaanis küsida laenu-puhkust.
- Võeti vastu otsustus osta vallavolikogu alaeelarve vahenditest kommipakid põhikoolialastele lastele.

Põhja-Sakala Vallavalitsuses

02.11.2022

Majandusküsimustes:

- nõustuda Kõpu alevikus Pärnu mnt 3 katastriüksuse (liigikaudne pindala 3,7818 ha, sihtotstarve maatulundusmaa 100%) jagamisega ja määrata jagamisel moodustatavatele uutele katastriüksustele koha-aadress ja sihtotstarve Pärnu mnt 3 (100% elamumaa) ja Hiiemäe (100% maatulundusmaa);
- muuta Põhja-Sakala Vallavalitsuse 17.01.2022 korralduse nr 22 „Aadressi ja sihtotstarbe määramine katastriüksuste jagamisel“ ja määrata Laane külas asuva Tõrva-Suurtõnise kinnistu jagamisel moodustatavatele uutele katastriüksustele koha-aadress ja sihtotstarve: Uia küla, Tõrvametsa (100% maatulundusmaa) ja Uia küla, Oru (100% maatulundusmaa);
- kinnitada Uia külas asuva ostueesõigusega erastatava Alt-Uia maaüksuse maa maksustamishinna määramise akt;
- nõustuda Kobruvere külas asuvate Tiitsusauna (pindala 628 m², sihtotstarve 100% elamumaa) ja Tiitsusauna (pindala 7817 m², sihtotstarve 100% elamumaa) kinnistute liitmise-ga üheks reaalosaks ja määrata liitmisel moodustatavale uuele katastriüksusele koha-aadress Tiitsusauna ja sihtotstarve 100% elamumaa;
- määrata Kobruvere külas asuvate kahe Tiitsusauna kinnistu liitmisel moodustatavale uuele katastriüksusele koha-aadress Tiitsusauna ja sihtotstarve 100% elamumaa;
- nõustuda reformimata maade jätmisega riigi omandisse ning määrata maaüksustele sihtotstarbed järgnevalt: 1) Aia tn 10 Ülde külas, 870 m², 100% elamumaa; 2) Saaremetsa Epra külas, 56 200 m², 100% maatulundusmaa; 3) Jõeserva Paaksima külas, 26 300 m², 100% maatulundusmaa;
- korrigeerida Võhma-Kirivere kergtee aluste maaüksuste ostuhinda;
- muuta katastriüksuse Sandra küla, Kaasiku koha-aadress Sandra küla, Kaasikujõe;
- kiita heaks hajaasustuse programmist toetuse saaja projekti „Nõrga talu biopuhasti paigaldus ja kanalisatsiooni välja ehitamine“ aruanne koos täitmise eelarvega;
- anda projekteerimistingimused: 1) Lahmuse külas Võidu kinnistule abihoonete ehitusprojekti koostamiseks; 2) Vastemõisa külas Allika kinnistule üksikelamu püstitamiseks ehitusprojekti koostamiseks;
- majandusosakonnal väljastada kasutusluba Koksvere külas Siimani farmi kinnistule noorkarjalautade ja tuletõrjehoidla kasutusele võtmiseks.

Haridus-, spordi- ja kultuuriküsimustes:

- Anda nõusolek avaliku ürituse teates esitatud tingimustel järgmiste avalike ürituste pidamiseks: 1) Suure-Jaani talvekuu laat Suure-Jaanis Kauba 3 ja selle kõrval asuval muruplatsil – Tallinna tn 2 esisel kõnniteel – Pärnu tn 1a esisel kõnniteel 20.11.2022 kell 9–16; 2) SK Kirm 25 kõnnipäev Linnamäele Suure-Jaani staadionil ja Lõhavere külas, Linnamäel 13.11.2022 kell 11–14.

Sotsiaalküsimustes:

- määrata sügava liikumispuudega isikule hooldaja 01.11.2022–30.08.2026 ja maksta hooldamise eest hooldaja-toetust 40 eurot kuus.

Muudes küsimustes:

- anda nõusolek kohtulike kompromisside sõlmimiseks Gunbirdy OÜ-ga tsiviil-asjades nr 2-21-102747, nr 2-22-309 ja nr 2-22-118775.
- arutati volikogu eelnõusid: 1-4/139 Rahvaküsitluste kord; 1-4/158 Asendus- ja järelhooldusteenuse osutamise ja rahastamise korra muutmise.

09.11.2022

Majandusküsimustes:

- keelduda projekteerimistingimuste andmisest Ängi küla Tundra katastriüksusele päikeseelektrijaama püstitamiseks ja Kootsi küla Jõekalda katastriüksusele päikeseelektrijaama püstitamiseks;
- anda Kildu külas Tihniku kinnistule päikeseelektrijaama ehitusprojekti koostamiseks vajalikud projekteerimistingimused;
- majandusosakonnal väljastada kasutusluba Suure-Jaani linnas Lauri tn 5 kinnistul elamu kasutusele võtmiseks;
- majandusosakonnal väljastada ehitusluba Lahmuse külas Kõrgemäe kinnistule puurkaevu rajamiseks;
- kiita heaks puurkaevu rajamise asukoha kooskõlastamine: Käspre, Epra küla; Legendiku, Vastemõisa küla.

Haridus-, spordi- ja kultuuriküsimustes:

- anda nõusolek avaliku ürituse teates esitatud tingimustel avaliku ürituse „Graveli/MTB/Cyclo sügissõit Põhja-Sakala teedel“ pidamiseks 19.11.2022 kell 11–17 Põhja-Sakala valla teedel.

Sotsiaalküsimustes:

- määrata ühele raske puudega inimesele hooldaja 01.11.2022–31.10.2027 ja maksta hooldamise eest hooldaja-toetust 40 eurot kuus.

Muudes küsimustes:

- moodustada Põhja-Sakala Raamatukogu direktori vaba ametikoha täitmiseks välja kuulutatud avaliku konkursi läbiviimiseks ajutine konkursikomisjon koosseisus: vallavanem Karel Tõlp – komisjoni esimees; abivallavanem Kaie Toobal; raamatukogu nõukogu liige Kärt Linder; vallasekretär Veronika Ling – komisjoni sekretär; Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu liige, Viljandi Linnaraamatukogu juhtivspetsialist Ülle Rüütel;
- esitada volikogule eelnõud: 1-4/157 Põhja-Sakala valla põhimääruse muutmise; 1-4/158 Määruse „Asendus- ja järelhooldusteenuse osutamise ja rahastamise kord“ muutmise; 1-4/159 „Põhja-Sakala vallavanemale ja palgalistele vallavalitsuse liikmetele soodustuste määramine“ muutmise; 1-4/160 AS Suure-Jaani Haldus põhikirja muutmise; 1-4/109 Põhja-Sakala vallale kuuluva kinnisaja rendile andmine;
- võtta tagasi eelnõu 1-4/95 „Põhja-Sakala valla eelarvest mittetulunduslikuks tegevuseks toetuste andmise kord“.

14.11.2022

- Esitada volikogule eelnõud: 1-4/162 Munitsipaal-koolide hoolekogudesse esindaja nimetamine; 1-4/163 Loa andmine varaliste kohustuste võtmiseks; 1-4/161 Põhja-Sakala valla 2022. a lisaeelarve; 1-4/165 Põhja-Sakala volikogu töökord; 1-4/166 Põhja-Sakala valla põhimääruse muutmise.

16.11.2022

Majandusküsimustes:

- riigihankel „Põhja-Sakala valla teede ja tänavate talihoolustööd 2022–20252 tunnistada edukaks pakkumuseks: Osa 1 (Aimla, Kuhjaveere, Riiasaare) Jaan Reineri Siimu talu; Osa 2 (Võhmassaare, Navesti, Reegoldi, Taevere) Sakala Mahetalu OÜ; Osa 3 (Ülde, Täaksi, Mäeküla, Võivaku, Mudiste) Peep Rink FIE; Osa 4 (Jaska, Kurnuvere, Kärevere, Kuiavere) OÜ Acropolis; Osa 5 (Sürgavere, Kerita, Munsu, Kabila, Epra) Sakala Mahetalu OÜ; Osa 6 (Vastemõisa, Kobruvere, Metsküla, Ivaski, Kildu, Ilbaku, Lemmakõnnu, Paelama, Sandra) OÜ Nugised; Osa 7 (Tällevere, Nuutre, Lahmuse, Jälevere, Kõidama, Lõhavere) OÜ Tällevere Agro; Osa 8 (Päraküla, Võlli, Arjadi, Kibaru, Ängi) Arjadi-Jüri talu; Osa 9 (Kootsi, Karjasoo, Vihi, Rääka, Põhjaka) OÜ SJ Trans; Osa 10 (Kõpu alevik, Uia, Seruküla, Supsi, Kuninga, Laane, Punaküla, Vanaveski) OÜ Kõpu PM; Osa 11 (Iia, Tipu) Aare Kolk; Osa 13 (Kõo, Saviaugu, Kangrussaare, Venevere, Paenasti, Unakvere, Vallamaja hoov, Vaestemaja plats, Kirivere kooli hoov) OÜ Koovita talu;
- riigihankel „Põhja-Sakala valla teede ja tänavate talihoolustööd 2022–2025“ lõpetada osade 12 (Soomevere, Paaksima, Koksvere, Maalasti, Arussaare) ja 14 (Pilistvere, Rahvamaja plats, Kirivere, Loopre) hankemenetlus hankel-pingut sõlmimata, sest ei laekunud mitte ühtegi pakkumust. Korraldada väljakuulutamisetähtaegidega läbirääkimistega hankemenetlus „Põhja-Sakala valla teede ja tänavate talihoolustööd 2022–2025“ osa 12 ja osa 14;
- anda Ängi külas Tundra kinnistule päikeseelektrijaama püstitamiseks ehitusprojekti koostamiseks vajalikud projekteerimistingimused;
- majandusosakonnal väljastada ehitusluba Lahmuse külas Taavi-Puu kinnistule töökoja püstitamiseks;
- majandusosakonnal väljastada kasutusluba Jälevere külas Vahtrapuu kinnistule püstitatud sauna kasutusele võtmiseks;
- kiita heaks puurkaevu rajamise asukoha kooskõlastamine Lepa, Võhmassaare küla.

Haridus-, spordi- ja kultuuriküsimustes:

- maksta tegevusrealit Huviharidus toetust: 1) ühele inimesele 162 eurot tema lapse huvitegevusega seotud kulude katteks; 2) ühele inimesele 216,95 eurot tema lapse huvitegevusega seotud kulude katteks;
- kinnitada Suure-Jaani lasteaias Sipsik struktuur: direktor 1, õppejuht 1, õpetaja 13, liikumisõpetaja 1, muusikaõpetaja 1, logopeed 1, õpetaja abi 8, tugiisik 1, kokk 2, koristaja 1, kütja/aednik 1;
- kinnitada Suure-Jaani Gümnaasiumi hoolekogu koosseis: õpilaste esindajad: Berit Paul, Kärolin Korotkov; lastevanemate esindajad: Urve Valdmaa, Hevel Sarv, Heleri Elmaste, Liia Pilt; õpetajate esindaja: Rihet Aver; huvikooli õpetajate

esindaja: Erki Sepp; huvikooli lastevanemate esindajad: Vahur Vingisaar, Reiko Sülla; Põhja-Sakala Vallavolikogu otsusega nimetatud pidaja esindaja;

- kinnitada Suure-Jaani Kooli hoolekogu koosseis: Urmas Kibe (Tääksi tegutsemiskoha lastevanemate esindaja), Merli Mets Sarjas (Tääksi tegutsemiskoha lasteaia Täksikud lastevanemate esindaja), Vahur Vingisaar (Sürgavere tegutsemiskoha lastevanemate esindaja), Villu Kiiver (Sürgavere tegutsemiskoha lasteaia Vembu lastevanemate esindaja), Suure-Jaani tegutsemiskoha lastevanemate esindajad: Siret Tuurmaa, Mait Jürriado, Liisa Olesk, Reiko Sülla; Marge Johanson (õpetajate esindaja), Aili Velbaum (lasteaia õpetajate esindaja), Karmen Grünbaum (õpilasesinduse esindaja), Kätlin Haava (kooli toetava organisatsiooni esindaja, OÜ Eesti Hõvelliist), Põhja-Sakala Vallavolikogu nimetatud pidaja esindaja.

Sotsiaalküsimustes:

- maksta Põhja-Sakala valla eelarvest Pilistvere Hooldekodus üldhooldusteenusel isiku hoolduskulude puudujääv osa igakuiselt hoolekandeteenuse osutaja esitatud arve alusel alates 04.11.2022;

- eraldada ühele isikule eluruumi tagamise teenuse raames sotsiaaleluruum asukohaga Võhma linnas 01.11.2022 kuni 30.01.2023.

Muudes küsimustes:

- moodustati arengukava ja eelarvestrateegia ülevaatamise ajutine komisjon koosseisus: vallavanem – komisjoni esimees, abivallavanemad, kantseleijuht/vallasekretär, finantsjuht/osakonnajuht, sotsiaalosakonna juht, majandusosakonna- ja arendusjuht, volikogu esimees, revisjonikomisjoni esimees, sotsiaalkomisjoni esimees, haridus- ja kultuurikomisjoni esimees, eelarve- ja majanduskomisjoni esimees; kinnitati komisjoni tegevuste ajakava.

18.11.2022

Majandusküsimustes:

- anti arvamus Önniste kruusakarjääri keskkonnanõu nr VILM-054 muutmise kohta.

Finantsküsimustes:

- rakendada allasutustes kokkuhoiumeetmeid.

Sotsiaalküsimustes:

- osta jõuludeks kommipakid 1-aastastele ja vanematele lasteaialastele ning kodustele lasteaia-ealistele lastele.

23.11.2022

Majandusküsimustes:

- muuta Unakvere külas asuvas katastriüksuse koha-aadress Raismiku koha-aadressiks Marimetsa;

- anda Mudiste külas Nurme, Nurmeoja ja Ojametsa kinnistutele päikeseelektrijaama ehitusprojekti koostamiseks vajalikud projekteerimistingimused;

- sõlmida Võhma-Kirivere kergtee aluste maade müügi- lepingud kaheksa katastriüksuse omanikuga;

- kiita heaks hajaasustuse programmist toetuse saaja projekti „Kanaliseerimisüsteemi rajamine“ (2 tk) aruanne koos täitmise eelarvega.

Finantsküsimustes:

- eraldada reservfondist 12 500 eurot sotsiaalvaldkonna eelarvesse perearstikeskuseks kohandatud korteriomandi ostmiseks kulunud summa katteks.

Sotsiaalküsimustes:

- lõpetada eluruumi tagamise teenuse raames ühe isikuga sõlmitud sotsiaalelamispinna üürileping Kõo külas ja eraldada talle eluruumi tagamise teenuse raames sotsiaaleluruum Võhma linnas 01.12.2022 kuni 31.05.2023;

- eraldada ühele isikule eluruumi tagamise teenuse raames sotsiaaleluruum asukohaga Võhma linnas 02.12.2022 kuni 02.12.2023;

- maksta alates 11.11.2022 Põhja-Sakala valla eelarvest SA Lõhavere Ravi- ja Hooldekeskuses üldhooldusteenusel viibiva ühe isiku hoolduskulude eest hoolekandeteenuse osutaja esitatud arve alusel hoolduskulude puudujääv osa;
- kehtestada 1. jaanuarist 2023. a Pilistvere hooldekodu kohatasu suuruseks 900 eurot.

KÕIK SUURE-JAANI TÖÖSTUSALA

KRUNDID ON HOONETAJA LEIDNUD!

23. novembril lõppes Osta.ee keskkonnas neli Suure-Jaani tööstusala kruntidele hoonestusõiguse seadmise elektroonilist enampakkumist. Kõik enampakkumised lõppesid edukalt.

Nigula tn 15 – alghind 1718,70 eurot, lõpphind 1718,70 eurot, võitja Arniston OÜ;

Nigula tn 18 – alghind 1270,80 eurot, lõpphind 1270,80 eurot, võitja TMBURKS OÜ;

Nigula tn 19 – alghind 1748,10 eurot, lõpphind 7100,00 eurot, võitja Kraner Investments OÜ;

Nigula tn 20 – alghind 2684,70 eurot, lõpphind 3584,70 eurot, võitja Kraner Investments OÜ.

Hoonestajad on kohustatud hoonestama kinnistu ja ehitise valmis ehitama viie aasta jooksul alates hoonestusõiguse kandmisest kinnistusraamatusse.

Majandusosakonna- ja arendusjuht Erki Heinaste: „Mul on rõõm tõdeda, et kõik Suure-Jaani tööstusala krundid on hoonestaja leidnud. Viimaste kruntide peale käis eriti tihe rebimine, ühe krundi hoonestusõiguse hind kerkis alghinnaga võrreldes lausa neljakordseks. Önnitlen enampakkumise võitjaid ja ühtlasi soovin kõikidele Suure-Jaani tööstusalal toimetavatele ettevõtjatele edu!“

TEADE ERIPLANEERINGU

ALGATAMISE TAOTLUSE SAAMISEST

Põhja-Sakala vallavalitsus teavitab olulise ruumilise mõjuga ehitise nimekirja kohase **tuulepargi rajamiseks kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu** algatamise taotluse saamisest.

Eriplaneeringu algatamise eesmärgiks on leida taotluses toodud planeeringualal (Unakvere küla territoorium) tuulepargi ja selle toimimiseks vajaliku taristu rajamiseks sobiv asukoht ja seejärel detailse lahenduse koostamine – võttes arvesse sotsiaalseid aspekte (sh kohalikud huvid), keskkonnamõju, majanduslikke ning tehnilisi võimalusi.

Samasisulisi taotlusi on võimalik esitada **hiljemalt 24.12.2022** aadressil pohja-sakala@pohja-sakala.ee.

Eeldatava planeeringuala asendiplaaniga saab tutvuda valla veebilehel pohja-sakala.ee/eriplaneering.

KAUGKÜTTEHINNAD ALATES

01.01.2023

Suure-Jaani võrgupiirkonnas 118,08 €/MWh

Olustvere võrgupiirkonnas 108,54 €/MWh

Sürgavere võrgupiirkonnas 131,93 €/MWh

Täpsem info AS Suure-Jaani Haldus kodulehel.

Võhma võrgupiirkonnas 117,30 €/MWh.

Täpsem info AS Võhma ELKO kodulehel.

DETAILPLANEERINGUTE

KEHTETUKS TUNNISTAMINE

Põhja-Sakala vallavalitsus teatab, et Põhja-Sakala Vallavolikogu 10.11.2022 otsusega nr 98 tunnustati kehtetuks **Ülde küla keskasula detailplaneering** ja Põhja-Sakala Vallavolikogu 10.11.2022 otsusega nr 99 tunnustati kehtetuks **Olustvere jaamahoone teenindusmaa detailplaneering**.

Olustvere Vallavolikogu 23.04.2001 määrusega nr 5 kehtestatud **Ülde küla keskasula detailplaneeringuga** on määratud krundijaotus, era ja avaliku kasutusega maa-alad, maakasutuse otstarve, kitsendused, servituutide vajadus, hoonete ja tehnovõrkude ehitustingimused, heakorrastamise põhimõtted. Ülde küla detailplaneering on osaliselt ellu viidud krundijaotuse osas maareformi läbiviimisel ja suures osas ellu viimata kavandatud uuehitiste osas.

Omaavalitsus lähtus detailplaneeringu kehtetuks tunnistamise otsustamisel asjaolust, et Põhja-Sakala Vallavolikogu 24.03.2022 otsusega nr 42 kehtestati Põhja-Sakala valla üldplaneering, mille kohaselt Ülde küla keskasula ei ole enam detailplaneeringu koostamise kohustusega ala ning üldplaneering näeb ette paindlikumat maakasutust võrreldes Ülde küla keskasula detailplaneeringuga.

Olustvere Vallavolikogu 28.10.2004 otsusega nr 1-1.2/22 kehtestatud **Olustvere jaamahoone teenindusmaa detailplaneeringu** koostamine algatati eesmärgiga määrata jaamahoone teenindusmaa ja teema krundid. Detailplaneeringuga ei ole kavandatud uusi hooned.

Detailplaneeringu kehtetuks tunnistamise otsustamisel lähtus kohalik omavalitsus asjaolust, et planeeringut ei saa detailplaneeringus määratud tingimustel ellu viia, kuna osa detailplaneeringuga määratud jaamahoone teenindusmaa krundist on jäetud riigi omandisse RMK kinnistute koosseisu. RMK metsaala on määratud üldplaneeringuga kõrgendatud avaliku huviga metsaalaks, mida pole otstarbekas määrata jaamahoone teenindusmaa hulka.

Planeeringute kehtetuks tunnistamise otsustega saab tutvuda valla veebilehel: pohja-sakala.ee/detailplaneeringute-kehtetuks-tunnistamine.

Info 510 6794

KULTUURIPREEMIA JA SPORDIPREEMIA

OOTAVAD KANDIDAATE

10. jaanuariks oodatakse Põhja-Sakala vallavalitsuse aadressil (Lembitu pst 42, Suure-Jaani või pohja-sakala@pohja-sakala.ee) kultuuripreemiate ja spordipreemiate kandidaate.

Kultuuripreemiad on:
kultuurielutöö preemia;
neli kultuuri aastapreemiat.

Kultuurielutöö preemia antakse isikule, kes on aastaid panustanud kultuurielu edendamisesse, kelle tegemisi on märgatud ning peetakse tunnustamise vääriliseks.

Kultuuri aastapreemia antakse isikule või isikute ühendustele, kelle tegevus kultuuri valdkonnas on eelmisel aastal silma paistnud.

Spordipreemiad on:
aasta parima meessportlase preemia;
aasta parima naissportlase preemia;
aasta parima noore sportlase preemia;
aasta parima võistkonna preemia;
aasta parima treeneri preemia;
spordiedendaja preemia,
aasta parima meesveteransportlase preemia,
aasta parima naisveteransportlase preemia.

Aasta parima meessportlase preemia antakse isikule, kes on eelmisel aastal saavutanud väljapaistvaid sportlikke tulemusi ja esindanud valda.

Aasta parima naissportlase preemia antakse isikule, kes on eelmisel aastal saavutanud väljapaistvaid sportlikke tulemusi ja esindanud valda.

Aasta parima noore sportlase preemia antakse kahele kuni 18-aastasele isikule k.a (ühele noormehele ja ühele neiu), kes on eelmisel aastal saavutanud väljapaistvaid sportlikke tulemusi ja esindanud valda.

Aasta parima võistkonna preemia antakse võistkonnale, kes on eelmisel aastal saavutanud väljapaistvaid sportlikke tulemusi ja esindanud valda.

Aasta parima treeneri preemia antakse treenerile, kes on treeninud sportlast või võistkonda, kes on eelmisel aastal saavutanud väljapaistvaid sportlikke tulemusi ja esindanud valda.

Spordiedendaja preemia antakse isikule, kes on aastaid panustanud piirkonna spordielu edendamisesse, kelle tegemisi on märgatud ning peetakse tunnustamise vääriliseks.

Aasta parima veteransportlase preemia antakse kahele isikule (ühele üle 40-aastasele mehele ja ühele üle 35-aastasele naisele), kes on eelmisel aastal saavutanud väljapaistvaid sportlikke tulemusi ja esindanud valda.

Ettepanekuid oodatakse kõigilt – füüsilistelt isikutelt, juriidilistelt isikutelt, vallavalitsuse hallatavatelt asutustelt, isikute ühendustelt.
Tunnustagem tublimaid!

Põhja-Sakala vallavalitsus pakub tööd

JURISTILE, LASTEKAITSESPETSIALISTILE ja PÕHJA-SAKALA RAAMATUKOGU DIREKTORILE

Rohkem infot: pohja-sakala.ee/vabad-tookohad

Kandideerimise viimane päev 14. detsember 2022

Piltuudised

FOTO: MARKO REIMANN

Lõppesid Põhja-Sakala vallas punamonumendiga tähistatud ühishaudade säilmete ümbermatmistööd. Tööd algasid 20. ja 21. oktoobril, kui toimusid kõigi kolme Teises maailmasõjas hukkunute ühishaua kaevetööd.

Kokku leiti 50 inimese säilmed: Suure-Jaanist 15, Võhmast 11 ja Pilistverest 24. Kõige suurem erinevus tegelikult leitud ja eeldatava maetute arvu vahel oli Võhmas, kus eeldati olevat maetud 60 sõduri säilmed. Monumendid eemaldati.

Kõik ühishaudadest välja kaevatud säilmed maeti 3. novembril ühele platsile Suure-Jaani Pihlaka puistee kalmistul. Hingepalvet teenisid Suure-Jaani õigeusu koguduse preester Roland Tõnisson ja Pilistvere koguduse õpetaja Andres Aaste.

Ümbermatmine toimus Põhja-Sakala valla ja Eesti sõjamuuseumi koostöös.

SA Lõhaveres Ravi- ja Hooldekeskuse nõukogu valis uueks juhatuse liikmeks Ene Maateni, kes juhib sihtasutuse igapäevatööd alates 1. novembrist.

Ene Maaten on sama asutust ka varem juhtinud. Tema töötamise aega jääb nii uue hoone ehitamine kui vana osa renoveerimine. Ene lahkus Lõhaverest 2013. aastal, kui ta valiti Halliste vallavanemaks.

Ene Maaten: „Tulen hea meelega tagasi Lõhaverre. Kõige olulisem on, et sellel ilusal majal oleks ka inimlik sisu. Hea on tagasi olla, vastuvõtt oli liigutav.“ Jõudu ja edu!

FOTO: ERAKOGUST

FOTO: ERAKOGUST

Põhja-Sakala vald soetas 21 õhupuhasit ja CO₂ andurit. Hinnapäringu tulemusel tunnustati edukaks OÜ Pro Air pakumuse kogumaksumusega 19 328,40 eurot.

Õhupuhasitite ja CO₂ andurite eeldatav tarneaeg on detsembri esimeses pooles. Seadmed paigaldatakse haridusasutustesse, kus ei ole kaasaegset ventilatsioonisüsteemi. Puhastite ostu ja paigaldamist rahastatakse Haridus- ja Teadusministeeriumi poolt eraldatud ventilatsioonisüsteemide parendamise toetusest.

Majandusosakonna- ja arendusjuht Erki Heinaste: „Õhupuhasitid aitavad parandada õhu kvaliteeti ja vähendada õhus lenduvaid viiruseid sisalduvat osakesi ning CO₂ andurid on head abimehed, et tagada õigeaegne ventilatsioon. Kõrge CO₂ sisaldus võib põhjustada väsimust, kehva keskendumisvõimet ja töövõime langust.“

FOTO: LEILI KUUSK

21. novembril läks eetrise viies Põhja-Sakala valla saade. Saate külaliseks oli sporditöö korraldaja Raivo Nõmm. Räägiti nii toimunud sündmustest kui edasistest plaanidest – pisut spordist üldisemalt ka. Kuula saadet siin: <https://keskeesti.treraadio.ee/kordus/9323/pohja-sakala-valla-raadiosaade>.

FOTO: MARKO REIMANN

Kolmandat korda tähistati Sürgaveres advendiaja algust, mis loodetavasti saab toredaks traditsiooniks. Sel aastal kaunistasid aga esimest korda küla elanikud oma ehetega jõulutuledes kuuske. Kes soovib veel ehitamise oma panust anda, siis selleks on võimalus olemas. Meeleolu aitasid luua nii kaunid luuleread kui ansambel SYR esinemine. Väikest keskustelu täiendasid aga minipannad ja soe jook.

FOTO: MAREK METSLAID

28. novembril andis siseminister Lauri Läänemets üle kodanikupäeva aumärgid, millega tunnustatakse Eesti inimesi, kes on silma paistnud kodanikuaktiivsuse, vabatahtliku töö või panusega ühiskonnaellu. Tunnustatute hulgas oli ka Eve Soopa. Palju õnne ja edasist hoogu!

Lugeja kirjutab

Õppides eesti keelt

Olen Suurbritannia kodanik ja elan Viljandimaal. Eestlased küll uurivad, mis mulle Eestis meeldib, aga tavaliselt ei küsita, millisenä tundub mulle eesti keel ja selle õppimine.

Kui püüan midagi küsida või öelda eesti keeles, reageeritakse erinevalt. Vanemad inimesed vaatavad mind hämmeldusega. Loomulikult pole minu eesti keel perfektne ja lihtsalt ei saada aru, ehk on siin oma osa ka selles, et eesti keele kasutamist ei eeldatagi. Mõned inimesed hakkavad parandama iga minu viga, aga see ei vii vestlust eriti kusagile.

Nooremad ignoreerivad minu eesti keelt ja on agarad kasutama inglise keelt, võib-olla tahavad ka praktiseerida. Mõned inimesed räägivad kiiresti ja kasutavad keerulist keelt, mis jätab mind mõistatama, mida parasjagu öeldi. Väljaspool suuremaid linnu elavad eestlased kohtuvad harva eesti keelt õppida püüdva välismaalastega ja ilmselt pole harjunud neid kuulama-aitama. Samas on Eestis siiski küllalt palju inimesi, kelle esimeseks keeleks pole olnud eesti keel. Viljandimaal on olnud küll suhteliselt vähe vene keele kõnelejaid, kuid nüüd on siin palju ukrainlasi ja ka teisi rahvusi, nagu mina.

Eesti keeles enamlevinud viiest tuhandest sõnast 85% on eesti ja teistes soome-ugri keeltes täiesti erinevad Lääne-Euroopas räägitavatest indo-euroopa keeltest. Prantsuse ja saksa keeled on mulle olnud kergemad, sest need on sarnased inglise keelega. On raske töö jätta meelde need 4250 teiste keeltega mittesarnast eestikeelset sõna. Siiski on olnud suur rõõm õppida ilusaid sõnu nagu muidugi, hüppama, pidu, lemmikloom,...

Aga asi pole siiski päris lootusetu: eesti keelel on ka mitmeid häid külgi. Keel on fonetiline: mida näed, seda ka ütled, ei ole artikleid, ei ole vaja meele pidada *the, la, le, die, der, das*; verbidel pole tuleviku vormi; õppijad aitavad teistest keeltest, eelkõige saksa ja inglise keelest laenatud sõnad (need 15% sarnaseid sõnu).

Keele kõige raskem osa on nimisõnade käänamine. Mind hämmastab ja imetlen lasteaiast tulevaid lapsi, kes sujuvalt räägivad käsi-kätt jne – asi, millega mina olen endiselt üsna lootusetult hädas.

Kuidas siis saab aidata inimest, kes ütleb “Ma õpin eesti keelt”? Räägi aeglaselt ja võimalikult selgelt, kasuta lihtsa(ma)id sõnu. Lubage keeleõppijatel teha vigu, sest neid teeme ju palju. Olge kannatlikud: aja jooksul me paraneme. Kui juhtud rääkima inglise keelt, siis hoiu seda esialgu tagasi.

Olge rõõmsad, kui keegi püüab ja tahab rääkida teie keelt, mille eest teie esivanemad on võidelnud. Ütle “Tubli, tubli”, kui mõni asi läheb õigesti ...

NIGEL KELLY

Suure-Jaanist

Aitas tõlkida Siiri Merila

Maksuvaba tulu vanaduspensionieas 2023

MAKSUVABA TULU VANADUSPENSIONIEAS

Alates 1. jaanuarist 2023 kehtib vanaduspensionieas joudnud inimesele maksuvaba tulu keskmise pensioni ulatuses ehk 704 eurot. See tähendab, et sotsiaalkindlustusamet ei pea enam kinni tulumaksu pensionilt, mis on väiksem kui 704 eurot, ja inimene saab rohkem raha kätte. Kui pension on suurem, siis sotsiaalkindlustusamet peab kinni tulumaksu 704 eurot ületavalt osalt.

Vanaduspensionieas joudnud inimese maksuvaba tulu on 2023. aastal 8448 eurot ning seda sõltumata inimese aastatulu suuruselt. See on oluline muudatus, sest varasemalt kehtis vanaduspensionieas joudnud inimesele üldine maksuvaba tulu, mis aastatulu kasvades vähenes ja võis tuludeklaratsiooni alusel tuua inimesele kaasa tulumaksukohustuse.

Uuest aastast on aga vanaduspensionieas joudnud inimesele maksuvaba tulu kindel summa 704 eurot kalendrikuus

1 kuu = 704 € (2023. a)

ja 8448 eurot aastas ning see ei muutu ka siis, kui pensionär jätkab töötamist ja saab lisaks pensionile töötasu.

1 aasta = 8448 € (2023. a)

! Maksuvabale tulule vanaduspensionieas on õigus ka inimesel, kes jõuab vanaduspensionieas 2023. aasta jooksul.

KOLM STSENAARIUMI

1 Olete joudnud vanaduspensionieas ja saate sotsiaalkindlustusametilt pensioni

Sotsiaalkindlustusamet arvestab Teie pensionile automaatselt maksuvaba tulu keskmise vanaduspensionieas, mis on 2023. aastal 704 eurot kuus. Te ei pea selleks sotsiaalkindlustusametile esitama avaldust.

Näiteks kui teie pension on 2023. aasta jaanuaris 800 eurot, siis sotsiaalkindlustusamet peab 96 eurot (800-704) kinni tulumaksu 19,12 eurot ning Te saate kätte 780,80 eurot. Kui 2023. aastal on Teie pension väiksem kui 704 eurot, siis pensionikeskus saab kasutamata maksuvaba tulu jäägi arvestada Teie II samba väljamaksetele, mis maksustatakse tulumaksuga määras 10%. Te ei pea ka selleks esitama avaldust.

2 Olete vanaduspensionieas ja töötate

Kui 2023. aastal on Teie pension ja II samba väljamakse, mis maksustatakse tulumaksuga määras 10%, kokku väiksem kui 704 eurot, siis saate kasutamata maksuvaba tulu jäägi arvestada oma töötasule. Te peate selleks esitama tööandjale avalduse ja ära märkima maksuvaba tulu jäägi, mis tööandja võib Teie töötasule arvestada.

Näiteks kui Teie pension on 600 eurot ja töötasu 800 eurot, siis sotsiaalkindlustusamet arvestab pensionile maksuvabatulu 600 eurot. Maksuvaba tulu jäägi 104 eurot (704-600) saate rakendada oma töötasule. Selleks peate Te tööandjale esitama avalduse. Tööandja peab 696 eurot (800 - 104) kinni tulumaksu 139,20 eurot ning Te saate kätte 660,80 eurot. Maksuvaba tulu kasutamist saate kontrollida e-MTAs rubriigis “Minu sissetulekud”.

3 Te töötate ja jõuate vanaduspensionieas aasta jooksul

Tööandja arvestab alates 2023. aasta jaanuarist Teie töötasule maksuvaba tulu kuni 704 eurot. Te peate selleks esitama tööandjale avalduse ja ära märkima maksuvaba tulu summa, mis tööandja Teile arvestab.

Kui Te jõuate aasta jooksul vanaduspensionieas ja hakkate saama vanaduspensionieas, siis arvestab sotsiaalkindlustusamet automaatselt Teie pensionile maksuvaba tulu. Teil tuleb tööandja juures oma maksuvaba tulu avalduse ära muuta, et Teie ei arvestataks maksuvaba tulu lubatust rohkem. Täpsem info maksu- ja tolliameti kodulehel erakliendi rubriigis “Maksuvaba tulu vanaduspensionieas”.

Saame tuttavaks

FOTO: LEILI KUUSK

Enno Rohelpuu,

Põhja-Sakala vallavolikogu liige, haridus- ja kultuurikomisjoni liige

leda ja aidata, praegu saadan sellisel puhul reeglina kliinikusse. Praegu on igapäevane töö suurfarmides.

Kas vetarst on tänapäeval iseseisev ettevõtja või olete mõne suurfarmi palgal?

See on erinevalt. Mina ütlen ikka, et sellel sajandil ma palka saanud ei ole, olen olnud ettevõtja: FIE. Mõnes farmis olen juba aastaid käinud suusõnalise kokkuleppe alusel, mõne farmiga on mul lepinguline suhe. Minu töö ei ole selline, et ootan hommikul kodus, millal telefon heliseb, mul on kindlad farmid, kus ma käin.

Olete ka varem volikogu liige olnud?

Kui ma Kabalasse kolisin, siis olin sealses volikogus ühe koosseisu.

Kuidas hindate oma valimistulemust – 50 häält?

See oli üllatus. Ma ei valmistunud volikokku saamiseks, see oli lihtsalt vastutulek, et tulen nimekirja. Kampaniat ma ei teinud ja valmis ei olnud. See oli suur üllatus.

Võhmas ütles riik ette, et kas raha või gümnaasium. Eemalt vaadates eelistaks raha sellisel juhul.

Kui väikest kooli peaks vald veel pidama?

Ühe lapsega kooli ilmselt ei ole võimalik pidada, aga alghariduse võiks kodulähedastest koolist saada. Koolis, kus mina käisin, oli kolme klassi peale kümme õpilast – kümne lapsega kooli peaks ehk proovima veel üleval pidada.

Millistes küsimustes tunnete end kõige tugevamalt?

Kultuuri, hariduse ja spordi valdkond. Olen koolitanud viis last – tütar käib veel kuuendas klassis. Kokku on kooliga kokku puutumist olnud 20 aastat. Võhmas Vaba Aja Keskusega olen suhelnud, Võhma linna päevi aidanud korraldada. Olen 17 aastat olnud Võhma kooli hoolekogus.

Kas on valdkondi, kus jätkate otsuste tegemise pigem teistele, usaldate spetsialistidele?

Sotsiaalvaldkond, millega ma ei ole kokku puutunud.

Minu töö ei ole selline, et ootan hommikul kodus, millal telefon heliseb

Olete haridus- ja kultuurikomisjoni liige. Millised on Teie jaoks kõige olulisemad teemad volikogus?

Eks ikka koolivõrk on tähtis teema. Et kuidas jätkata. Vastemõisa kooli näol on ju juba koomale tõmmatud. Suur probleem on, et mis edasi saab. See on küll rohkem majandusküsimus, et mis saab Suure-Jaani koolist. See on nõukogudeaegne ehitised ja tegelikult oleks seda vaja renoveerida või uus hoone ehitada. See on väga tähtis küsimus, aga ei oska öelda, kas meie koosseis suudab seda hoonet renoveerida või uut ehitama hakata.

Võhmas gümnaasium kadus omal ajal. Kuidas Teie näete, kui väikest gümnaasiumit on mõtet pidada? Kas Suure-Jaani gümnaasiumil on vajalikku elujõudu, et jätkata?

Elujõu kohta ma ei oska öelda, aga kui õpilaste arvu vaadata, siis õpilasi on ju moomendil. Aga võib-olla tuleb kord kaalule panna – kui riik ütleb, et toetab hoone ehitamist-renoveerimist ainult siis, kui kaotame gümnaasiumi. Siis tuleb kaaluda. Võhmas läks gümnaasiumi kadumine suhteliselt valutult. Tuleb kaaluda ja kohalike lastevanemate käest küsida. Valla rahadega seda tõenäoliselt renoveerida-ehitada ei jõua, kuskilt peab tuge saama.

Kõo, mis varem olid eraldi majandid olnud. 25 aasta jooksul ei olnud veel ühist nägu kujunenud, olid ikka veel „teie ja meie“. Kui ei ole pahatahtlikkust, siis see võib-olla ei olegi halb. Igaüks ajab oma asja ja kui vaja, aitame üksteist ka. Vägisi ei saa, tuleb evolutsioonilisel teel edasi minna ja eks aeg näitab, mis sellest saab.

Kas paikkondadel on oma näod olemas?

Ikka on. Samas ei ole ju näiteks Kõo valla kogukonda, on Pilstvere väike kogukond ja Koksvere kogukond. Võhmas päris kogukonda ei olegi, mingi initsiatiivgrupp on. Pärast kombinaadi pankrotti läksid paljud ära, majad olid tühjad. Nüüd on noori palju juurde tulnud.

Kui tehakse midagi altpoolt tuleva initsiatiiviga, siis ei lähe see ka nii palju maksma. Kui vallaametnik läheb midagi korraldama, siis kõik ootavad, et ta tuleb suurte kringlitega ja rahadega. Meie teeme näiteks Võhmas terviseraja maratoni, mille eelarve on umbes 150 eurot. Võtame käsitsi aegu. Kui me telliksime ajavõtu, maksaks ainuüksi see 250 eurot. Valla oodataks elektroonilist ajavõtu. Aga saab ka väikese rahaga hakkama. Kogukond on väga oluline.

Millega tegelete vaba ajal. Kas jooksude korraldamise kõrval on midagi muud veel?

See kõik käib spordi alla. Meil on spordiklubi Võhmas. Oleme Võhmas staadionit renoveerinud, järgmiseks aastaks valmib discgolfi rada. Võhmas linna päevade spordiüritusi oleme aidanud korraldada.

Pluss enda sporditegemine. Momendil on põhjalaks maratoni jooksmine. Sel aastal olen läbinud 10 maratoni ja 2-3 tuleb ehk veel. Lühemad jooksud ka. Umbes 20 võistlust aastast. Jookses Eestis, sest minu töö ei võimalda kauemaks – mitmeks päevaks – ära minna.

Kas vabasse aega veel ruumi jääb: teatrile, kinole ja muule?

Teater ikka kindlasti – kolm-neli korda aastas. Kino vähem – paar korda aastas.

Kas on mõni lemmikteater?

Eks ikka Ugala, see on lähemal ja ajakulu väiksem. Kooli ajal Tartus said küll Vanemuises kõik etendused ära vaadatud. Eelistan ikka midagi tõsisemat, mis mõtlema paneb.

Kas kontserdid ka ajakavasse mahuvad?

Jah, vanasti küll rohkem. Olen rockipõlvkonna inimene, raskemad asjad meeldivad – Metsatöll näiteks. Kui on valida, käin teatris.

Kas jääb aega ka raamatuid kätte võtta?

Seda kõige vähem. Vanasti lugesime igal õhtul lastele õhtujutte. Sel aastal ei ole vist midagi lugenud. Vanasti lugesin palju, praktikate ajal oli mul kohe plaan ja lugesin kohalikes külaraamatukogudes eesti kaasaegset kirjandust – nii palju kui jõudsin.

Üks laps käib Teil veel koolis, aga kas teised on juba n-ö oma elu peal ning kus nad tegutsevad?

Tütar ehitas Kahala külla maja ja töötab Võhmas lasteaias õpetajana, üks poeg on sõjaväelane ning elab Põhja-Eestis, teine poeg õpib Tartus. Koik lapsed on Eestis.

Mis kõige rohkem rõõmu teeb?

Eks ikka lapsed ja oma kodu ning pere. Rõõmu teeb ka see, kui jooksul hästi läheb. Alati ei lähegi naabrimehega võistleva, aga kui endast maksimum on antud ja enda arvates jõukohane tulemus joostud. Kolm aastat tagasi tulin 5000 meetris oma vanuseklassis Eesti meistriks – eks see tegi ka rõõmu.

Kus on meie vald umbes kolme aasta pärast – st järgmiste valimiste ajal?

Ma loodan, et me oleme saanud eelarve sinna, et me üle jõu ei ela, Raha saab niipalju kulutada, kui seda on. Loodan, et suhted on head, et Suure-Jaani inimesed saavad Võhmas inimestega hästi läbi ja Vastemõisa inimesed saavad Kõo inimestega läbi. Et me vaikselt ja rahulikult areneme, et mingit revolutsiooni ei ole vaja teha.

Kas ja kuidas inimeste vahelist paremat läbisaamist soodustada saab?

Väga head olid spordi valdas Leholas-Lembitu mängud, kus saadigi teiste piirkondade spordiinimestega tuttavaks. Kui sa inimest tunned ja temaga räägid, siis ma arvan, et läbisaamine läheb paremaks. Kuigi spordis ju sealsamas väljakul kired möllasid. Sport on selline – aga pärast oled ikka sõber ja saad läbi. Samuti kultuuri valdkonnas. Kui meil on ühine vald, siis on väga tore, kui on selliseid ühiseid ettevõtmisi. See annab ühtsustunnet.

Mis veel hingel on ja väljütlemist tahab?

Mõnede poolt on püütud formeerida Põhja-Sakala ühist rahvast, aga minu arust on see läbikukkumine – see tekitab pigem trotsi ja vastuseisu. Soodustame parem erinevate piirkondade omanäoliselt arengut. Siis saame ka omavahel läbi. Vägisi liitmine tekitab trotsi ja vastu töötamist.

Interjuueeritud 07.11.2022

Küsis
LEILI KUUSK

Kus Teie juured on?

Vanemate juured on Pärnumaal, aga minu lapsepõlv möödus Tarvastu kandis Riuma külas. Kui viiendasse klassi läksin, siis olid vanemad juba Võhmasse kolunud – sellest ajast olen Võhmas seotud. Ehk olen juba omaks võetud.

Kus koolitee algas?

Väluste algkoolis. Kolme klassi peale oli seal kümme õpilast ja üks õpetaja. Nii kõva põhi sai alla, et kui sealt Mustlasse neljandasse klassi läksin, siis esimene aasta õppima ei pidanud.

Kas kooliaega jäävad ka mingid hovid ja huvitegevused?

Tarvastu kandis hobideks palju aega ei jäänud. Kool oli kaugel – hommikul vara kooli ja õhtul jalgsi koju. Teinekord tuli ka Mustlast 15 kilomeetrit jala tulla. Kodus olid loomad ja väike talu. Meil oli 4-5 lehma, mida vist sel ajal eriti ei tohtinudki olla, aga see oli väike koht metsas sees – natuke nagu riigis. Huvitegevused olid kaugel. Võhmas hakkas spordi tegemine pihta. Sel ajal oli Võhmas päris suur kool – umbes 500 õpilast, aga tuli ikka kõike teha. Kooli tuli igal ajal esindada. Algas sporditegemine kergetõustikuga, aga ikka pallimängud ja kõik muu ka.

Kas Tarvastu kandis elamise ajal olid ka lapsel omad kohustused ja kodutööd? Kas Võhmas oli linnapoisu elu ja läks kergemaks?

Jah, üks ikka olid omad kohustused. Võhmas oli tööd muidugi vähem. Aga kuna oli oma maja, siis talvel tuli lumi lükata ja puud sisse tuua. Töö asemele tuli Võhmas rohkem sport. Muid harrastusi eriti ei olnud. Laupäeval olid tunnid kaheteist-ühene, aga tihti jäime palli mängima ja koju saime alles seitsme-kaheksa ajal.

Võhmas lõpetasite keskkooli? Mis edasi sai?

Jah. Edasi läksin Eesti Põllumajanduse Akadeemiasse (EPA) – praegusse Maaülikooli. Õppisin veterinaariat.

Kas mõjutajaks oli Võhmas lihakombinaat või kust see huvi tuli?

Pigem ikka see talupidamine Tarvastu kandis.

Kas Tartu aeg jätkus samas rütmiss: õppimine ja sport?

Sporti sai ikka tehtud. Päris treeningrühmas ma ei käinud, aga oma kursusega mängisime korvpalli ja jalgpalli ja veterinaarteaduskonnas sai EPA meistrivõistlustel esindamas käidud. Seal tuli kõrvale juba ka kultuuriasju: teater ja kino. Tartus oli ju rohkem võimalusi.

Laulukooris ega rahvakunstiansambelis ei osalenud?

Jah, sellist asja ei ole teinud.

Kuhu peale EPA-t tööle suunati?

Siis enam suunamist ei olnud. Kui EPA-sse astusin, sain küll veel suunamise Võhmas kolhoosist. Kui lõpetasin, olid kolhoosid juba kokku kukkunud. Sel ajal oli juba töökohtadega probleeme – ka loomaarstidel. Meid lõpetas ju 75-76 inimest. Õpinguid alustades oli meid kursusel 100 inimest. Kõigile erialast tööd ei jagunudki. Üks koht, mida pakuti, oli Noarootsis. Mõtlesin, et see on ikka tuttavatest ja sugulastest väga kaugel ning tundmatu koht. Lõpuks sain koha suhteliselt Võhmas lähedale – Kabalasse. Seal oli veel ühismajand. Nemat ei läinudki laiali, Estonia ostis selle ära.

Õnnestus peaaegu koju tagasi saada?

Sisuliselt jah. Kui veel poissmees olin, sai natuke aega Kabalas korteris elatud. Võhmas oli küll kogu aeg seotud.

Olen töötanud ka riigi volitatud veterinaararstina, aga praksis on mul kogu aeg kõrval olnud. Ma loen ennast n-ö lehmaarstiks. Isegi mitte suurloomad, vaid ikka lemmad. Kui olid veel talud, siis tegeleti kõigega, aga täna on spetsialiseerumine ka veterinaarias läinud kitsamaks. Kes tegeleb hobustega, kes väikeloomadega, kes lehmadega. Kui kõrgkooli lõpetasin, siis kui külamehel oli koeraga probleem, tuli ka sellega tege-

Intervjuu ettevõtjaga

UUS
RUBRIIKAnu Nurmsalu:
"Elu õpetab kannatlikkust"

FOTO: ERAKOGUST

Tere, Anu! Alustame Leole uut rubriiki ja püüame saada tuttavaks meie vallas tegutsevate ettevõtjatega. Loodan, et ajapikku koorub välja muster, mille poolest need, kes on ettevõtjaks hakanud, teistest eristuvad.

Mida Sina ette võtad, millele tegeled?

Mina võtsin ette lillekasvatuse. Algul ei teinud ma seda kindla teadmisega, see oli minu hobi. Minu kõige lemmikumad on pojengid, neid on mul rohkem kui 150 sorti. Teised lemmikud on hostad, mida mul on samuti umbes 200 ringis. Muid tegelasi on ka. Lapsed ütlevad selle kohta „mamma malts“. Kokku võttes: tegelen lillede kasvatamise, paljundamise ja müümisega. Mul on kollektiooniaed. Firma nimi on Kaevandi OÜ.

Üks väike kõrvaltegevus on ka - NeoLife toidulisandid ja puhastusvahendid, näiteks Super 10. Mulle endale need tooted väga meeldivad ning täna tegelen sellega pigem oma pere ja heade sõprade tarbimiseks. NeoLife-ga tegelesin aktiivselt enne aiandusperioodi, juba siis, kui selle nimeks oli GNLD.

Kas inimesed on tänaseks harjunud taimi ostma? Mäletan, et minu nooruses saadi uusi sorte vahetamise teel.

Tol ajal ei olnud ju ka uut materjali kuigi palju peale tulemas, siis käis tõesti enamasti kaup-kauba vastu. Nüüd tuleb uusi kalleid asju nii palju, et see, kes on teadlik, ei torise ja ostab. Broneeritakse, oodatakse, ostetakse. On muidugi ka rohevahetused.

Kas kollektiooniaed tähendab ekskursioone aeda?

Jaa, see on üks tegevuse osa. Aedu on ju palju, püüame teistest natuke eristuda.

Kas oled nõus, et meie kan-di tugevuseks ongi just see, et siin on lähedikkumitu kollektiooniaeda ja kui inimesed siia tulevad, saavad nad tutvuda mitme aiaga?

Jah. Kui algul olid ainult Nõrga talu ja minu Kaevandi Aed, siis lisandusid Aide Vendla ja veel teisi. Paar aeda võiks veel olla, siis saaks periooditi natuke kombineerida. Küllastajatele meeldibki, et me oleme hästi lähedikkumitu ja on erinevad võimalused. Pühapäeviti on vaid selline miinus, et suurel grupil ei ole keset päeva lähedal kuskile sööma minna.

Olen aastate jooksul tihti näinud, et sõnades küll koostöö tegemisest ei keelduta, kuid tegelikult nähakse koostööpartneri asemel pigem konkurenti. Päris tihti püütakse jätta muljet „siin olen ainult mina - tulge kõik minu juurde“. Kui ma pisut rohkem kui viieteist aastat tagasi Brüsselis käisin, üllatas mind, kui palju oli seal väikeseid šokolaadipoode - kõik kenasti ühel tänaval üksteise kõrval - mitte üksteisest võimalikult kaugel ja „ainult mina“. Ja ostjaid jagus kõigisse! Sest ükski mööduja ei suutnud sellisele ahvatlusele vastu panna ning oma eurosid jäeti enamasti mitmesse poodi. Nende poodide ja tohtu suure valiku pärast neile tänavatele tulidigi. Võin öelda, et sain seal korraliku õppetunni, mida koos tehes võib saavutada. Kuidas lillealude koostöö alguse sai? Kuidas tuli arusaamine, et koos on rohkem võimalusi?

Esimese hooga tahtsime ka meie olla iseseisvad. Ühel hetkel saime aga aru, et koos teha on lihtsam ja tulusam. Inimeste liikumise saab ühendada. Päris täpselt enam ei mäletagi, aga kõik sai vist alguse mingite ürituste planeerimisest. Suure-Jaani vallas toimusid

augusti alguses järvepidu ja kodukandipäevad. Nõrga talu oli teinud siis juba oma lillepäevi. Kui rahvas seal käis, siis nad käisid ka meie juures. Mõtlesimegi siis, et kui rahvas on meid leidnud, siis hakkame ka n-ö ametlikult ja koos lillepäevi tegema. Istusime koos ja kuulutasimegi välja Suure-Jaani valla aiandustalud.

Nii et tegelikult tegutsesite teie vastu tulles klientide soovile?

Jaa, nii see oli. Klient ise näitas meile kätte, mida ja millal ta tahab. Meil jäi see ära vormistada. Üritame teha nii hästi kui oskame - vahel ei kuku kõik nii hästi välja, kui tahaks. Anname endast parima.

Kõik saab alguse kodust. Millisest kodust Sina tuled?

Minu mõlemad vanemad olid lihttöölised. Elasime Puiatus koos vanaema ja vanaisaga, aga siis saime Vastemõisa korteri. Vanaema ja vanaisa olid talupidajad. Nende juures oli meil aed. See on minu jaoks jäänud n-ö päriskoduks. Seal oli suur õunapuud, marjapõõsad ja lillepeenrad. Mäletan siiani varakevadisi väikeseid sibulililli vastu maja lõunakülge. See lõhn oli teistmoodi!

Oma kodu, naturaalmajandus - ei mingit ettevõtlust. Metsas tulid marjad ja seened - kõik sai ise sisse tehtud. Pere oli suur ja endale tehti kõik ise.

Kas lastel olid ka omad kohustused?

Ikka. Mäletan näiteks, kuidas tegime koos kurke sisse - igapäev olid selle juures omad ülesanded: kes pesi kurke, kes korjas mustasõstra lehti, kes pidi tooma pliidipuud.

Peetide rohimine ja köplamine on muidugi ka väga tuttav.

Mõnusa tööna meenub munade korjamine ja laka pealt heinte alla viskamine - lõpuks sai ka ise heinahunniku otsa hüpata.

Vastemõisa oli meil ka väike aiamaalapikene ja minul seal oma lillenuurk. Kartulid olid ka enda jaoks maas ja kui vahel oli saak suurem kui oma perele vaja, siis kartuleid müüdi.

Lastele küll ei räägitud kunagi, miks meie mamma Siberisse saadeti, aga ettevõtlusega ei tegelenud ka nemand - ilmselt oli põhjuseks lihtsalt heal järjel talu.

Kas Vastemõisa aega jääb ka soov suvel tööle minna, oma raha teenida ja midagi meelega osta?

Kolisime Vastemõisa 1979. aasta augustis. Meie pere lapsed käisid kõik linnas - Viljandis - koolis. Mina olin küllaltki isepäine: kui mul mingi plaan oli, siis selle ma ellu viisin. Teiste sabas sör-

kija ma kunagi ei olnud. Olin klassivanem ja komsomolis. Tehnikumis olin kursusevanem. Selline tegutsemine mulle meeldis.

Üle põllu oli meil suurfarm ning meie majas elas nii lüpsjaid kui brigadire. Farmis oli vaja karjakuid ja ajajaid - nii ma sinna tööle sattusin. Olin kõik suved peaaegu viimase päevani tööl. Loomi ma ei kartnud.

Oma raha eest ma ilmselt mingid jalanõud või riided ostsin - kingad vist. Peres üleliia raha ei olnud - jagasin raha ka õele ja vennale. Lauuljaljakul toimusid tol ajal kontserdid. Oma teenitud raha eest sain ka sinna minna - emal ja isal seda raha anda ei olnud.

Kuhu õpingud edasi viisid?

Pärast kaheksanda klassi lõpetamist oli plaan minna õppima Rāpinasse. Seal olid sisseastumiseksamid. Ma ei saanud sinna sisse - jäin pisut joone alla. Olin masenduses. Sellel ajal käisid koolides teiste koolide värbajad. Rāpinas oli Silvi Sööt Kuremaalt.

Tema suutis mind pehmeks rääkida, et ma lähen 1. septembril Kuremaale zootehnikat õppima. Tulin selle jutuga koju. Ema oli ahastuses. Läksin uuesti Viljandi 5. kooli - keskkooli. Sain vene keele eriklassi. Seal hakkas mulle siiski tunduma, et keskkool ei ole minu jaoks. Läksin Luuale maastiku-

Mees oli mul juba pikalt ettevõtja. Kolhoosis oli töökoht kadunud ja linnas sai töö ka otsa. Meil oli oma põllupidamine ja mehest saigi FIE. Mina olin rohkem lastega. Ühel hetkel hakkasin mõtlema, et lapsed saavad suureks ja peaks midagi tegema. Mehe töö tõttu käis meil kodus hästi palju rahvast. Talunikel, kes tulid omi asju ajama, olid tihtipeale naised kaasas. Minul oli juba aias ühte teist, mis tekitas huvi, mida ka endale taheti. Hakkasingi siis mõtlema, et kui ma ise kõike kallilt sisse ostan ja siis laiali jagan, siis võiksin hoopis taimi müüa. Mõtlesin kõige rohkem sellele, et saaksin endale sotsiaalse kindlustuse: et mul oleks haigekassa ja saaks kunagi olema pension. Sealt see mõte kerima hakkas. Kogu ettevõtlus on töö käigus kasvanud.

Kui kaua mõttest selle ellu viimiseni läks?

Firma oli tegelikult enne valmis. See sai tänu mehe tööle tehtud, aga tiksus tühja. GNLD-ga tegelesin ka juba. Kaevandi OÜ on asutatud 2007. jaanuaris. Kaevandi Aed on üks osa sellest. Raamatupidajaga oli ka lihtne: abikaasa juures töötas minu endine kolleeg.

Kas oled pidanud midagi ka juurde õppima?

Juurde pean iga päev õppima. Elu õpetab kannatlikkust.

Millist kannatlikkust ettevõtjal vaja on?

Kõik ära kuulata. Ei tohi peale kolmandat lauset kohe sekkuda. Suu tuleb kinni hoida ja lõpuni kuulata. Seejärel püüa olla rahulik ja

seletada.

Elu õpetanud kasutama nii arvutit kui interneti. See kõik on ju lisandunud meie töö ajal, varem seda ei olnud. Raamatupidamine on paberi pealt arvutisse kolitud. Kuidas kõik omavahel ühildub - vahel tundub see kui ulme. Aga õpid selle ära ja lähed sellega kaasa. Ja saad aru, et jälle on lihtsam.

Kas oled ka erialaselt enast koolitanud? Oled ehk lõpuks ka Rāpinasse jõudnud?

Ei. Olen küll mitmel korral mõelnud, et võiks minna, aga mul ei ole sundust ja motivatsiooni, infot leian vajadusel mujaltki. Õppimine on pikk protsess, see tükeldaks ära minu töötegemise. Olen viimastel aastatel firmas ainuke töötaja, lapsed on suureks saanud ja neid ei saa enam oma tööde juures kasutada - ma ei saa õppe-

perioodil aias asju tegemata jätta. Olen valinud oma töö. Kui saaksin korraaks oma ettevõtte kellelegi „pidada“ anda, siis õpiksin küll hea meelega.

Oled Sa ka palgatööjõudu kasutanud või tuled üksi toime?

Väga harva. Suuremate ürituste korraldamise puhul. Kaasan siis põhiliselt oma sugulasi. Aiaklient on küllaltki hinnatundlik ja kui ma kellegi tööle võtaksin, tahaks see inimene ju ka korralikku palka saada.

Aga kas inimesi oleks võtta?

Ei ole - enam ei ole. Noored ei viitsi sellist tööd teha ja vanematel inimestel on igasugused tervisehäda. Isegi poe taga ei ole enam kedagi võtta.

Sul on ka e-pood. Kuidas selleni jõudsid?

Minu esimene koduleht tuli minu enda soovide järgi. Selle tegi mulle Mairo Janke. Istusime tundide viisi koos. Mul oli selle lehe üle väga hea meel, see sai täpselt selline, nagu mina olin tahtnud. Mulle meeldis, et mul oli teisel pool vastas partner, kes mõtles minuga kaasa. Saime klientidelt väga palju positiivset tagasisidet.

Eks ma vaatasin enne Eesti puukoolide kodulehti ja mõtlesin, mida saaks teisiti teha. Aiasõber, Hansaplant, Eliise Aed - tahtsin neist eristuda.

E-pood sai sel aastal uue hoo. Meil on ka uus koduleht. Covidi ajaga on inimesed ise e-poe leidnud. Klient jõuab minuni läbi e-poe, e-poodi jõuab ta läbi oma tuttava. Vahel jõuab ta naabrinaise soovitusel mulle aeda ja sealt e-poodi. Kodulehele jõutakse ka läbi FB.

Kust said algkapitali?

Aed oli küll vaikselt kasvanud, aga algkapitali laenas mulle minu kaasa. Esimeste sisse tellitud juurikate eest oli ju vaja tasuda. Oli vaja nii sortimenti kui massi.

Mida Sa alustades kõige rohkem kartsid?

Esimese hooga tuli kevad, tulid juurikad. Pisut pelgasin oma esimest laata - see oli Türi lillelaat. Et sinna saada, tuli veebruaris registreeruda. Ma ei osanud ju ennast kuhugi paigutada. Telefoni teises otsas oli väga tore inimene, kes mind kirja pani. Ühel hetkel tuli siis arve ja info, kuhu olen paigutatud. Olen seal kaheksandal teel, sama koha peal, olnud siiani. Kolm päeva laata ja rahvamass tekitas küll hirmu. Järgmine hirm oli järgmine kevad - mis tärkab ja mis mitte. Kui lumi hakkab sulama, tuleb ärevus ja näpud hakkavad sügelema. Aednik ärkab lume sulamisega.

Viljandimaa aasta ettevõtte ja aasta investeerija tegutsevad Põhja-Sakala vallas

Viljandimaa aasta ettevõtte ja aasta rakett (kiireima kasvuga ettevõtte) on **Vincom OÜ**. Ettevõtte toormeks on männipuidust saematerjal ning valminud tooteid kasutavad põhiliselt liistu-, akna- ja uksetööstus. Võidu tõi Vincomile see, et möödunud aastal kasvas käive üle 50 protsendi. Vincomi 2021. aasta käive oli 35 448 510 eurot ja ettevõttes töötas 91 inimest.

Viljandimaa aasta investeerija on **Mangen PM**. Kahe aasta jooksul investeeriti vasika- ja noorloomalauade ehitusse Koksveres 10 miljoni eurot. Viimase kahe aasta jooksul on ehitatud ka silo- ja põuhoidla, piimaköök ning pesuruum.

Kategoorias Parim keskmine või suurettevõtte oli üheks nominendiks **OÜ Eesti Hõovelliist**. Ettevõtte arvuga ettevõtteks Viljandimaal, seal töötas 2021. aastal 230 inimest ja ettevõtte käive oli 43 735 180 eurot. Varade mahu poolest on OÜ Eesti Hõovelliist Viljandimaal

Osaühingu Vincom juht Jaanus Heile, Kõo põllumajandusettevõtete grupi juht Maarika Susi ja Põhja-Sakala vallavanem Karel Tõlp. FOTO: ERAKOGUST

neljandal kohal – 51 609 044 eurot.

Viljandimaa suurima käibega ettevõtete top 100 kümnendal kohal oli 2021.

aastal OÜ **Prenton** – käive 22 344 945 eurot.

Sakala, Viljandimaa arenduskeskus ja Viljandimaa omavalitsuste liit korraldasid ettevõtlusvõistlust viiendat

korda. Ettevõtlusauhinnad jagati kätte Amservi Viljandi esinduses korraldatud galal. Edu ettevõtmistes!

LEILI KUUSK

Millised on suuremad väljundid, kust tuleb põhiline käive – laataladel käimised, e-pood, ekskursioonid aeda?

See on ajaga muutunud. Algusaastatel kindlasti laadad – kus käimine on küll väga väsitav. Inimesed algul pelgasid aeda – minu koju – tulla. Vahepeal hakkas rohkem toimima e-pood, tulid teabepäevad, inimesi hakkas rohkem käima. Covidi aeg aktiveeris muidugi jälle e-poe. Vaatame, mismoodi edasi, mis rohkem toimima hakkab.

Kas Sa küsid inimestelt ka tagasisidet – kuidas Sa saad teada, mida inimesed ootavad?

See tuleb otsekontaktist. Näiteks ürituste raames, kui inimene on aias. Inimesed tihtipeale räägivad, mis neile meeldib või kus neile ei meeldi. Mina saan mõlemast infost õppida. Inimestele ei meeldi, kui neile mingi küsimustik ette pannakse. Aga muidu inimesed tahavad rääkida.

Covidi ajal tekkis meil lisateenus: kullerteenus. Seda me käime ise teemas. See on jälle võimalus kliendiga otse kohtuda ning minu jaoks isegi vaheldus ja võimalus kodust välja saada.

Kui raske on ettevõtjal hakama saada?

Igal ettevõtjal on kergemaid perioode ja väga raskeid perioode. Ettevõtjal ei ole kunagi lihtne. Kõik sõltub muidugi sellest, millega tegeldakse. Sellega peab arvestama.

Kas ettevõtja olla tähendab pidevalt muretseda?

Pidevalt muretsimine ei vii edasi. Sa pead küll kolmneli käiku ette mõtlema ja on hea, kui saab plaanida terve aasta või rohkem ette. Iga päev muretseda on pigem tagasikäik ja tuleks hakata midagi muud tegema.

Kas ettevõtja peaks n-ö hoidma mune mitmes korvis?

Jah, korve võiks olla vähemalt kaks. Alati peab olema mingi variant, plaan B.

Kas energiaturul toimuv puudutab ka Sinu ettevõtet?

Jah, sest meie kastmisvesi tuleb elektri abil.

Sinu abikaasa ja poeg on ka ettevõtjad. Kas suunasite lapsi teadlikult ettevõtluse teele?

Lapsed on läinud enda valitud teed. Tütar on õpetaja ja pojal on oma ettevõtte – ta on noortalunik. Isa hakkab vaikselt pensionile sättime ja poeg võtab üle. Ta oli lapsest saati masinatega mängija ja kui ta sai kaheksa, siis isa lubas tal esimest korda iseseisvalt traktoriga sõita ja põldu

teha. Nägin, kuidas poiss isa jäljendas: läks tegi midagi ära, tuli ja tegi pausi, ütles, et nüüd ma pean sööma.

Mida Sa ütled inimesele, kes kahtleb, kas jätkata palgatöötajana või hakata ettevõtjaks?

Kui ei ole kindlat suunda ja aktiivsust vaimus ning kui palgatöö sobib, siis jää selle juurde. Ettevõtjana ei ole muidugi kunagi hilja alustada, aga siis peab olema väga kindel ja teadlik suund, kuhu minna. Võib muidugi proovida ettevõtlust kõrvaltegevusena. Proovi ja katseta.

Mida Sa ütleksid noorele kooli lõpetavale inimesele?

Koolilõpetaja on muidugi kõikideks väljakutseteks valmis. Kui sul on pealehakkamist, siis sa leiad väljundi. Kes vähegi noortest ettevõtlusesse sukeldub, siis nendel on tavaliselt juba ka kooli ajast kogemusi – näiteks õpilasfirmaga. Väga hea, kui koolis on ettevõtlusõpe. Ma arvan, et praegustest noortest tuleb väga palju ettevõtjaid.

Kas ettevõtjal jääb vaba aega ka ja millega ta siis tegeleb?

Minu vaba aeg on talvel. Siis ma puhkan. Saan paar kuud mõelda millelegi muule. Käime sõpradel rohkem külas ja kultuurist osa saamas. Oma kodus on kõige parem olla.

Mis ettevõtjale kõige rohkem rõõmu teeb?

See, kui aasta on hästi läinud. Mina saan aru, kuidas läks, umbes oktoobris. Kui majandusaasta aruanne on tehtud, siis saab näha, kas numbrid seda kinnitavad.

Kas oled märganud, et majanduslik olukord on läinud raskemaks?

Selle sügise müük on väiksem – lilled võib jätta ostmata. Paljud ütlesid, et tahaks veel midagi, aga ei ole võimalik.

Mida ootab ettevõtja riigilt?

Stabiilset maksupoliitikat. Et maksukoormus ei tapaks ideed.

... omavalitsuselt?

Võimalust koostööd teha. Peaksime oma ettevõtteid rohkem tutvustama. Näiteks jõuab ka meie aeda tihti meie oma valla inimesi, kes meist varem midagi ei teadnud. Meie näeksime võimalusi kodukandipäevade raames, kui neid päevi natuke ümber mõtestada.

Ettevõtjate ümarlaud tuleks vallas uuesti käima saada.

Küsis
LEILI KUUSK

Talihooldustööd 2022/2023

Osa nr	Piirkond	Talihooldustööde teostaja	Kontakt
1	Aimla, Kuhjaveere, Riissaare	Jaan Reineri Siimu talu	Jaan Reier, 5646 0228
2	Võhmassaare, Navesti, Reegoldi, Taevere	Sakala Mahetalu OÜ	Mikk Reier, 510 4521
3	Ülde, Tääksi, Mäeküla, Võivaku, Mudiste	Peep Rink FIE	Peep Rink, 514 6911
4	Jaska, Kurnuvere, Kävere, Kuiavere	OÜ Acropolis	Aivar Rahulaan, 524 1222
5	Sürgavere, Kerita, Munsu, Kabila, Epra	Sakala Mahetalu OÜ	Mikk Reier, 510 4521
6	Vastemõisa, Kobruvere, Metsküla, Ivaski, Kildu, Ilbaku, Lemmakõnnu, Paelama, Sandra	OÜ Nugised	Silver Kohv, 5854 9999
7	Tällevere, Nuutre, Lahmuse, Jälevere, Koidama, Lõhavere	OÜ Tällevere Agro	Taavi Kõvatomaseier, 5917 9054
8	Päraküla, Võlli, Arjadi, Kibaru, Ängi	Arjadi-Jüri talu	Jargo Kundla, 5360 6225
9	Kootsi, Karjasoo, Vihi, Rääka, Põhjaka	OÜ SJ Trans	Sivar Joandi, 5645 8492
10	Kõpu alevik, Uia, Seruküla, Supsi, Kuninga, Laane, Punaküla, Vanaveski	OÜ Kõpu PM	Tõnu Vreimann, 509 8534
11	Iia, Tipu	Aare Kolk FIE	Aare Kolk, 516 7591
12	Soomevere, Paaksima, Koksvere, Maalasti, Arussaare	OÜ Essi Agro	Tõnis Riisk, 527 6090
13	Kõo, Saviaugu, Kangrussaare, Venevere, Paenasti, Unakvere, Vallamaja hoov, Vaestemaja plats, Kirivere kooli hoov	OÜ Koovita talu	Argo Roos, 5341 8672
14	Pilistvere, Rahvamaja plats, Kirivere, Loopre, Arjassaare	OÜ Vitsjärve Peekon	Enn Tõrvand, 502 6094
15	Võhma linn	AS Võhma ELKO	Eha Trei, 509 2211
16	Suure-Jaani linn, Olustvere alevik	AS Suure-Jaani Haldus	Lembit Kruuse, 507 2056

Talvise teehoolduse koordinaator on teedespetsialist Tiiu Umal, 5342 0340, tiiu.umal@pohja-sakala.ee.

Põhja-Sakala vallas olevaid riigiteid haldab Transpordiamet. Transpordiameti korrashoiu projektijuht on Taavi Umal, 5382 2178, taavi.umal@transpordiamet.ee.

Transpordiameti infotelefon on 1247.

Transpordiameti halduses olevaid riigiteid hooldab Viljandi maakonnas Eesti Keskkonnateenused AS, hooldejuht Raul Olesk, 505 4082, raul.olesk@keskkonnateenused.ee. Kõnniteid hooldavad Suure-Jaanis AS Suure-Jaani Haldus ja Võhmas AS Võhma Elko, kontakt: Lembit Kruuse, 507 2056.

Meenutus suvesündmustest Metskülas

Elu maal, maal elu, metsade vahel, Metskülas. 2022. aasta oli väga tegus ja sündmusterohke. Meie külaselts sai 15-aastaseks. Võib öelda, et palju on selle 15 aasta jooksul saavutatud, aga palju uusi mõtteid ootavad teostamist. Metskülal on juba teine arengukava aastateks 2019–2029. Oma sünnipäevapeol – küla arengupäeval – tegime tagasivaate käidud teele, mis õnnestus, mis mitte nii väga ja seadsime uusi sihte. Täna meie aktiivset külaseltsi esinaist Maie Arbat, endist külavanemat Eduard Sangernebot ja kõiki neid, kes meid sellel teekonnal on toetanud või oma panuse andnud Metsküla heaks. Sõime torti ja lõime klaase kokku. Muusikalist elamust pakkusid meie sõbrad Ain ja Ainar Arula. Õhtu lõpetas vägev raketisadu.

Täpsemalt saab meie külaseltsi ja arengukavaga tutvuda meie kodulehel www.metskula.ee.

Oodatuim suvesündmus on meil jaanipäev, seekord siis 15. korda. Tore oli jälle koos olla suure lõkketule ümber, tantsida ja trallida. Loterii tulu ja annetustena kogusime pea 600 eurot, et soetada kiigeplatsi niitmiseks robotniidukit. Niiduki annetuskampaania on veel käimas ning kui kellegi on võimalus meid toe-

tada, siis võib meiega julgelt ühendust võtta. Meie küla noored Sune-Lii ja Sandor Järvesoo korraldasid lastele võistlusi ja mängu, batuut oli abiks mudilaste suure energia maandamisel. Ele-

vust tekitasid Karmoškakamraadid, kes tõmbasid oma pillilugudega rahva jalgele.

Igal kevadel korraldame talgupäeva. Seekord tegime neid kaks: ühel korrasta-

FOTOD: ERAKOGUST

sime kiigeplatsi, niitsime kraave ja rahvamaja kinnistut, teisel valmisid uued pingid-lauad ja suur küla-kiik sai laastukatuse.

Täname KOP-i (Kohaliku Omaalgatuse Program-

mi) ja Põhja-Sakala valla-valitsust, kes toetasid meie projekti "Metsküla piirkonna suvine pööripäev ja küla arengupäev 2022. a".

Metsküla on Viljandi-maa Aasta küla 2020 ning

osalesime 2021. aastal Eestimaa Aasta küla valimises. 2022. a mais kutsus hindamiskomisjoni esimees Jüri Ratas kõikide külade esindajaid riigikokku. Riigikogus tegime ringkäigu ning osalesime Eesti külade ühisel arutelul, kuidas külaelu teha paremaks.

Juunis osalesime Vasemõisa laadal koos meie küla ettevõtlike inimestega. Pakkusime käsitööd, puidust esemeid, mett ja muud head-paremat, mida meie küla inimesed ise kasvatavad, toodavad ja teevad. Oma tehtud töid tutvustasid pottsepp Meelis Issak ja mööblitöölis Ülo Teever.

Metskülas on talud hinnas ning inimesed küsivad, et kas meil on vabu krunte. Metskülla on ostnud talusid endale suvilateks ka inimesed, kes elavad teistes maakondades. Kindlasti aitab meie küla atraktiivsusele kaasa asfalteeritud otsetee maakonnakeskusesse Viljandisse. Nüüd ootab mustakat Metsküla-Kildu tee.

Need on vaid mõned hetked möödunud suvest. Soovin Metsküla rahvale ja kõigile meie sõpradele head vana-aasta lõppu ja kohtume uuel suvel Metskülas.

MEHIS VINNI
Metsküla külavanem

Kohtumispaik bussiootepaviljon

Esimesed bussi ootajad.

FOTO: MARKO REIMANN

Kuhjaveres oli 1. adventi tähistamine seekord hoopis teistsugune.

Tõmbasime joone alla projektile „Seltsile kuuluvate puitehitiste uuenemine“. Uueks said külamaja välisseinad ja lagunema hakanud bussiootekoja vahetasime uue paviljoni vastu. Suure panuse õnnestumisse andsid Rohelise Jõemaa Koostöökogu Leader grupp, Põhja-Sakala Vallavalitsus, OÜ Aurelia (Tauno Härginen) ja Kuhjaveres kogukond – panustati nii töö kui rahaga, eriti täname teid, Martti Kasemetsa, Jüri

Päeva, Mairold Sootla, Mare Lemming, Aire ja Heiki Käo, Romeo Muck.

Usume ja loodame, et tehtud töö ja nähtud vaev saab tasutud heaperemeheliku kasutusega, et paviljon püsib kaua, et seal saab peale bussi ootamise ka jalga puhata, raamatut lugeda, kohvi juua, juttu vesta jne. Viimane investering sinna on veel laua soetamine. Samal ajal küpsevad juba uued ideed ning soovid vajavad ellu viimist.

Head soovid lugejatele jõuluootuse aega Kuhjaveres kogukonnalt!

URVE MUKK

35. Pilistvere kihelkonnapäev

Kontsert-jumalateenistusel Pilistvere talvekirikus.

Ele Millistfer.

Kapell Pilistvere Pillimehed.

Andres Aaste süütas mälestusküünla.

Tantsurühm Tald ja Apsat.

Segakoor Leelo.

Kabalabajalad.

Pilistvere memmede tantsurühm.

Pillerpäkad.

FOTOD: IMRE ANNUS

Oksjonit viis läbi Tarmo Riisk.

Segarahvatantsurühm Pilgar.

Andresepäeva paiku on ikka Pilistveres peetud kihelkonnapäeva. Paaril eelneval aastal olime olukorras, kus sedalaadi kokkusaamisi tuli vältida, kuid mälestusküünalde süütamine ja jumalateenistus on toimunud igal aastal. Kaunist ja tundelist kontserdielamust pakusid Ele Millistferi esitatud laulud pastoraalhoones.

Päev veere vaikselt juba õhtusse, kui jätkasime rahvamajas Pilistvere kihelkonna isetegevuskollektiivide kontserdiga. Selle pealkirjaks oli "Kuula", mis oli inspireeritud mõttest: miks on inimesel kaks kõrva, aga üks suu? Seda selleks, et me kaks korda rohkem kuulaks kui kõneleks. Laulud, tantsud, pillimäng tekitasid õdusa meeolu ja kohtumis-

rõõmu tundsid nii esinjad kui publik. Suur tänu esinenud kollektiividele ja juhendajatele.

Õhtule lisas elevust ja hasarti traditsiooniline oksjon kollektiividelt saadud asjadest.

Tantsumuusika oli ansambli Nukker Kukeke, kelle hoogsate ja tujuloovate lugude järgi sai naha kuumaks iga tantsuhuviline hiliste öötundideni ... ja nukker

kukeke muutus rõõmsameelsemaks koos publikuga. Tore õhtu oli!

Kihelkonna pidupäev näitas, et inimesed pole kaotanud kodukanditunnet ja väärtustatud traditsioonid toovad rahva kokku.

SIRJE FEDJUK
Põhja-Sakala
kultuurikeskuse direktor

Muumi rühma tegemised novembris

Olustvere lasteaia Piilu koolieelikutel oli november tegevusi täis kuu.

Kuu alguses toimus lastele Päästeameti koolitus „Tulest targem“. Enne koolitust sai lastega räägitud tuleohutusest, päästjate ametist ja tööülesannetest, joonistatud pilte ning vaadatud õppevideoid. Koolitusel sai kõike seda veel kord meelde tuletatud. Lapsed said Päästeameti autot ja nende töövahendeid lähemalt uurida. Tänu täheks kinkisime neile Kaspari joonistatud pildi.

Kuu keskel toimus heategevuslik laulude ja tantsudega. Laadalt oli võimalik osta erinevaid maiustusi, ehteid, sokke, kindaid ja palju muud toredat kraami. Hoolekogu liikmete eestvedamisel toimus ka õnneloos. Laada tulu läheb õue mudaköögi ostmiseks. Suur tänu kõigile, kes müümas ja ostmas käisid.

Laada raames toimus ka kaisukarude näitus „Kaisukarud 120“. Igaüks sai tuua näitusele oma karu ja selle saamisloo. Üks lugu siit: Lenna ja Nele ema Annika käis 11 aastat tagasi medõena missioonil Afganistanis. Lastehaiglasse toodi lastele pehmeid mänguasju, kuid kahjuks olid need seal keelatud. Annikaga Eestisse rännanud kahest karust üks oligi lastehaiglasse toodud mänguasjade hulgast ja teise kinkisid kohalikud sõbrad mälestuseks.

Kõige vanemad karud, mis näitusele toodi, olid 53- ja 60-aastased. Kokku oli näi-

tusel 40 karu, mis kõik olid omanäolised.

Põnevust jätkus kuu teise pooldegi. Külla tuli Hea Tuju Teater, kes esitas varjuteatri- na etenduse „Sõber“.

Kuu lõpus toimus lasteaia Olustvere põhikooliga meeleolukas mardri- ja kadri- trall. Ettevalmistused tehti juba kuu alguses, kui lapsed käisid Olustvere koolis õpetaja Pireti juhendamisel mardimaske meisterdamas. Lastele meeldis tegevus väga ning maskid tulid väga vahvad välja. Mardri- ja kadri- trallil said esineda nii kooli kui ka lasteaia lapsed. Laura esitas plokkflöödil keeruka muusikapala „Rahalaul“. Ühiselt tutvusime mardri- ja kadri- kombestikuga, mängisime, laulsime ja tantsisime – tundisime rõõmu koosolemisest. Tralli lõpetasime vanarahva hüüdega: „Hüpake latse, karake latse. Aitüma! Aitüma! Aitüma!“ Ja muidugi ei läinud ükski mart ega kadri koju ilma annita.

Ees ootavad meid veel advendihommikud, pipar-

FOTOD: ERAKOGUST

kookide küpsetamine koos Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskooli noortega ning laste kõige oodatud pidu – jõulupidu.

Soovin kõigile suurtele ja väikestele rahulikku jõuluaega!

ALLA OMEL
õpetaja

Sürgavere Vembude sügisesed tegemised

FOTOD: ERAKOGUST

Vembude sügis on olnud teguderohke. Toimetasime palju oma aiamaal. Septembris koristasime saaki – kartulid, porgandid, peedid ja

suvikõrvitsad. Riisusime lehti ja täitsime oma kompostikasti, mille saime värvidega mõnusalt ära värvida. Panime maha talisibulad,

küüslaugud. Kevadel loodame näha tulbi, krookuse ja koerahammaste ilusaid õisi. Jäätmekatse jaoks panime mulda mitmeid esemeid, et

vaadata kevadel, mis neist saanud on.

Oleme osa võtnud Mikhililaadast, meisterdanud köögiviljadest erinevaid vigureid, küpsetanud leiba, tähistanud halloweeni, lustinud koos mardisantidega, käinud Katri jooksmas, kohtunud päästjatega, meisterdanud savitoas isadele kenad kingitused. Vahvaks projektiks oli „Vana soki uus elu“, vanematega koos meisterdada on ju tore. Fantaasiat oli ning paljudele sokiloomadele saime lisaks veel mitmeid lahedaid tegelasi. Suured ja väikesed Vembud tänavad kõiki, kes meid oma jõu ja nõuga on abistanud!

Ees on ootamas tegemisi täis jõulukuu. Lumist jõuluoostust!

ANNELY, RIINA, RANELI
Vembu õpetajad

VÕHMA LASTEAIA MÄNGUVESKI TEGEVUSI OKTOOBRI-NOVEMBRIS

Rukkilillede rühma külastuskäik Imavere Piimandusmuuseumi

FOTO: ERAKOGUST

Rukkilille rühma lapsed käisid oktoobris Eesti Piimandusmuuseumis. Lapsed said uusi teadmisi piima käitlusest ja selle teekonnast talust poeletile. Lapsed said oma sõnavarasse mõned uued sõnad nt vadak, lõss jne. Kõige meeldejäavamaks oli laste jaoks või vurritamine. Lapsed said kohapeal enda valmistatud võist võileibu süüa. Oli vahva päev!

Õpetaja
PIRET HENN

Isadepäeva kontsert lasteaia

FOTO: ERAKOGUST

Ühistel üritustel on lasteaia alati olnud oluline roll. Selle aasta isadepäeva kontsert oli üle mitme aasta esimene ühisüritus, millest said osa võtta kõik lasteaiarühmad ja vanemad.

Isadepäeva kontserdil kanti ette luuletusi, laule ja laulumänge. Kontserdi läbiviimisega avaldas lasteaed tänu isadele ja vanaisadele.

Mardi- ja kadripäev Mänguveskis

FOTOD: ERAKOGUST

Mardi- ja kadripäeva tähistamine sai lasteaia aluse rühmategevustest: kõneldi vanadest kommetest, mängiti ringmänge ja riietuti vastavalt vanadele kommetele. Mõlemal päeval keskenduti talurahva kommetega tutvumisele: vesteldi töö tegemisest, mardri jooksmisest, kadri jooksmisest, talurahva riietest ning uskumustest. Kadripäeva hommikul kogunes lasteaia pere saali kadrisante vastu võtma. Ühiselt mängiti ja lauldi erinevaid laule ja ringmänge.

KRISTEL VAHTRA

Kirivere õpilased osalesid „Lahe koolipäev“ üritusel

FOTO: ERAKOGUST

Noortekonverents „Lahe koolipäev“ toimus sel aastal juba 19. korda. 10. novembril osales viis Kirivere Kooli 8.–9. klassi õpilast Tallinnas, Alexela kontserdimajas toimunud üritusel. Selle aasta konverentsi teema oli selge sõnumiga, samas kompleksne – Just Mina Muudan Maailma. Kuidas see siis toimub? Kes muudab? Miks mina pean muutuma? Millist maailma muudame?

Laheda koolipäeva programmi- ja päevajuht oli Toomas Laigu. Ta intervjueris päeva jooksul erinevaid inimesi. Konverentsipäev oli jaotatud kolmeks osaks ning pausidel tutvustasid ennast erinevad koostööpartnerid, näiteks Tallinna Tehnikaülikool, Eesti Töötukassa, kirjastus SEIK jt. Asutused, mis tegelevad igapäevaselt noortega ning pakuvad neile erinevaid võimalusi õppimiseks ja enese arendamiseks.

Sellel päeval esinesid veel Ingvar Villido, Kriya jooga uurija ja meisterõpetaja ning rahvusvahelise Lilleoru õppekeskuse asutaja. Kristi Saare, kes on inves-

teerimishuviliste koolitaja, rääkis meile investeerimisest ja kuidas oma rahaasjad korras hoida. Inga Lunge, meile kõigile tuttav näitleja ja koolitaja enesearengu teemadel rääkis, kuidas iseenast tundma õppides saab liikuda selgema ja avarama taju suunas, seisma jäämine ja alla andmine teeb olemise talumatult raskeks. Inspiraatorikoolitaja Toomas Laigu ütles, et sinu hinnang on sinu reaalsuse looja. Eesti matkajuht Romet Vaino soovitas väga palju liikuda looduses ja mitte kasutama nii palju nutiseadmeid, vabas looduses jalutamine teeb mõtted selgeks.

Tuntud Eesti helilooja ja pianist Olav Ehalalt märkis, kui oluline on inimese arengus õppimise protsess ning rääkis muusika tähtsusest tema elus. Igalt esinejalt küsiti sügava sisuga küsimus, näiteks Olav Ehalalt küsiti „Mis soovitusi annaksid gümnaasiuminoorele, kes ei tea täna, mida soovib elus saavutada?“ ning tema vastas: „Esmalt tuleb enda jaoks selgeks mõelda, kas kalduvus on tehniliste või humanitaaralade suunas. Siis jätkata hariduse omandamist.“

Üheks karismaatiliseks esinejaks oli Jüri Nael, kes on tuntud koreograaf ning tantsu- ja füüsilise teatri õppejõud. Jüri Naelalt küsiti: „Mis on Sinu jaoks kõige olulisem harjumus, mida iga inimene tegema peaks?“ ja tema vastas selle peale: „Sellist harjumust pole olemas, mida kõik inimesed peaksid ilmingimata tegema, sest kõik sõltub ikkagi inimesest ja tema olukorrast-keskkonnast- vajadustest. See aga ei tähenda seda, et iga inimene selle küsimuse peale mõtlema ei peaks, sest õiged tegevused õiges kontekstis ja õigel hetkel aitavad meil mitte ainult elus püsida, vaid ka elu nautida, elus edasi liikuda, areneda, iseenda ning maailmaga hakkama saada.“

Üllatusesinejaks osutus Eestis viimastel aastatel terapeut ja hüpnotisöör Ants Rootslane, kes rääkis enda tööst ja kogemustest.

Vestluste vaheaegadel astusid laval üles iluvõimlejad, rahva- ja tänavatantsijad ning noor laulja Alike Milova ja eriline külaline Hiinast.

Üldkokkuvõttes oli konverentsipäev põnev ja huvitav ning soov uuesti osaleda on suur. Soovitame seda ägedat kogemust kindlasti kõikidele õpilastele, kellele võimalus avaneb.

Artikli kirjutasi õpilased
VILGE ANNUS,
KERTEN ANVELT,
KRISSET SEIL, ROBERTO
CARLOS MURDLA,
GERT TÖRUVERE

Mardi- ja kadrikuu Kõpu koolis

Kool on üks ütlemta põnev paik, kus toimub alati midagi. Nii ka meil novembrikuus.

3. novembril käisid 9. klassi neiud tutvumas Viljandi gümnaasiumiga – saadi lühiülevaade sisestumise tingimustest, õppetöö korraldusest ning tutvuti ka koolimaja endaga. Rõõm oli näha ees ootamas juba tuttavaid nägusid – paljud meie kooli lõpetajatest on oma teed just selles koolis jätkanud.

8. novembril toimusid 9. klassile loengud karjääri- valiku teemal ning 15.–16. novembril järgnesid individuaalsed vestlused kutsenõustamise ja edasiõppimisvõimaluste teemal.

10. novembril toimus spordihoones koostöö noortetooga isadepäevamarditrall. Osalejaid oli rohkesti ning kõik lustisid üheskoos täie mõnuga.

Kui eelmisel kuul alustasime kooli kaasava eelarve projektiga – toimusid info- tunnid ja tutvumine teemaga, siis novembri alguseks tuli õpilastel esitada oma ideed, mida võiks koolielus muuta või osta, et koolipäev mõnusam oleks. Paraku ei laekunud õpilastelt seekord ühtegi ideed. Kas on tõesti kõik juba niigi hea või ei piisanud summast ideede elluviimiseks. Seega sel

aastal me astusime sellest projektist välja. Ehk uuel aastal proovime uuesti.

15. novembril jõudis lõpule kooli meeskonna (4 õpetaja) ühine koolitus „Kool ja kogukond digiajastul“, mille tulemusena valmis dokument Kõpu Põhikooli e-suhtlemise hea tava.

Vahepeal jõudis talv koos lumega kohale ja 9. klass leidis, et oleks tore kelgutada. Kuna Kõpus on mägedega väga kehvasti, mindi 22. novembril peale tunde üheskoos hoopis Ruunaraipale kelgutama.

24. novembril tähistas koolipere aktusega kooli 101. sünnipäeva. Peale eeskava jätkus pidu marmorsaal, kus lauad oli kaetud õpilaste endi poolt valmistatud suupistetega.

30. novembril toimus taas järjekordne lastevanematele mõeldud jutuõhtu – seekord oli teemaks projektõppe raames toimuva noortelaagri tegevused ning jõuludega seonduvad küsimused. Järgmine kohtumine on plaanis juba uuel aastal.

Ees on ootamas jõuluaeg, kuhu samuti jagub mitmeidki põnevaid tegevusi.

Ilusat advendiaega!

LINDA SOOTS
Kõpu kooli direktor

Maailmameistri külaskäik

10. novembril külastas Suure-Jaani koolimaja kahekordne sudokude lahendamise maailmameister Tiit Vunk. Tiit kohtus 7.–12. klasside õpilastega ja rääkis, kuidas ta hakkas sudokusid lahendama ning jõudis maailma tippu. Sudokusid seostatakse sageli matemaatika oskusega. Tiit kummutas müüti ja ütles, et sudokude lahendamiseks ei ole tarvis väga häid teadmisi matemaatikas. Kuidas siis saada maailmameistriks? Tuleb harjutada. Tuleb igapäevaselt harjutada. Võitlustele jõudes tuleb tunda oma vastaseid, neid austada ning neisse suhtuda lugupidamise ja samas ka aukartusega. Kõike seda tehes on võimalik saada maailmameistriks.

FOTO: ERAKOGUST

Eks proovige ise. Uurisime Tiidu matemaatika õpetajalt Anneli Joandilt, milline õpilane oli Tiit. Anneli meenutas, et tunnis Tiidu silmad särasid ning temale meeldisid nuputamisesülesanded. Tiit oli kooli ajal ka usin olüm-

piadidel osaleja. Suure-Jaani koolipere tänab Tiitu innustava külaskäigu

eest. Kõik on võimalik, kui väga soovid!

KATRIN NURK

Mis on sudoku?

Sudoku on loogikal põhinev numbrimäng. Tavaliselt koosneb mäng 9×9 ruudustikust, mis on jaotatud omakorda 3×3 ruutudeks (regioonideks). Ruudustik tuleb täita numbriga 1–9 nii, et üheski reas, veerus ega regioonis ükski number ei kordu. Kuigi esimene sudoku avaldati USA-s 1979. aastal, saavutas see suure populaarsuse 1986. aastal Jaapanis ja levis laialdaselt maailmas alles aastal 2005.

Sudokute levikut soodustavad rahvusvahelised ajakirjanduskonverentsid. Varem avaldati paljudes ajakirjandusväljaannetes ristsõnu, kuid need on kasutatavad ainult ühes keeleruumis. See-eest sudoku keeleruumist ei sõltu. Sudokuid on ka palju lihtsam arvutiprogrammidega teha, mistõttu on sudokuid odavam koostada kui ristsõnu.

Allikas: Vikipeedia

9	8	5	4		1			
				3				
1	6							
			5					
4	2				9			3
	9			6	3	4		
	6			1				
			3		6			5
2			8					1

<https://sudokutable.com/howtoplay/>

Võhma kooli I trimester tahavaatepeeglist

Märkamatu on möödunud esimene kolmandik käesolevast õppeaastast. Koolis on toimunud ridamisi üritusi, stiilpäevi ning edukalt on osaletud konkursidel. Oktoobrikuu märksõnaks oli ettelugemine. Uhked saame olla 4. klassi õpilase Kert Keremi üle, kes võitis 4. klasside vabariikliku ettelugemisvõistluse (juhendaja Ly Udikas). 20. oktoobril käis 1.-5. klassidele ette lugemas meie oma kooli vilistlane Malle Kaasik. Kert Kerem ja Karl-Oskar Meerbach käisid ette lugemas Võhma lasteaiarühmades. Lisaks külastas 12. oktoobril meid noortele tuntud kirjanik, raamatu „Mina olin siin“ autor Sass Henno, kes pidas 6.-9. klassidele loengu kohtinguvägivaldast. Muidugi jagas kirjanik soovijatele ka raamatusse autogramme.

Sass Henno jagas ka autogramme. FOTOD: ERAKOGUST

Sügisesse jäid ka esimesed Keskkonnainvesteeringute Keskuse rahastatud õppekäigud, kus 1. klass oli omadega rabas, 3. klass tutvus C. R. Jakobsoni talumuuseumis talulapse tegemistega, 4. klass kinnistas Pääikesüsteemi teadmisi Pernova Hariduskeskuses, 7. klass rõngastas

Vaibla linnujaamas linde ning 9. klass käis õppimas anatoomiat Eesti Tervise- muuseumis. KIK õppekäigud jätkuvad meil kevadel.

Meeldejääv oli 9. klasside korraldatud õpetajate päev, seda nii õpetajatele kui õpilastele. Õpetajad kehastusid õpilasteks, kellega oli tolle päeva valitsejatel päris palju tööd. Ennast võis õpetaja kehastuses ära tunda nii mõnigi õpilane. Kiita tuleb 9. klassi õpilasi, kelle tubli töö tulemusena saadi siiski kord majja. Õpetajate päeval sai direktori auväärne rolli enda kanda Jan Oliver Roosioks, kelle vanaisa on Võhma kooli endine juht. 9. klassid aitavad ka meil

hoida elus eesti rahvakalendri tähtpäevi. 23. novembril demonstreerisid üheksandikud algklassidele, mis on kadripäev ja kuidas katri joosta. Rõõmu oli nii tegijail kui vaatajail.

Lisaks õppetööle seob meid lastevanematega üks ühine teema, isegi mure – see on nutisõltuvus ning vähenenud liikumine. Üritame luua võimalusi, mis kutsuks lapsi liikuma ja astuma sammu virtuaalmaailmast reaals maailma. Oleme taas välja toonud keksukummid, aatriumis on õpilastele eraldatud nn mängude laud, mis pärast kabe/malelaua väljatoomist on aktiivset kasutust leid-

Kert Kerem võitis 4. klasside üleriigilise ettelugemisvõistluse.

nud. Lisaks lauamängudele on värvimislehed, ristsõnad, sudokud, millega õpilased saavad vahetunde sisustada. II trimestrist alates kahel päeval nädalas (kolmapäeviti ja reedeti) on võimla vahetundideks avatud, ikka selleks, et anda lastele liikumisvõimalus, -vabadus ja -rõõm. Esimesed korrad töid rõõmustavalt suure hulga õpilasi, lausa nii suure, et koridoridel valitses vaikus.

Detsembrikuu on eriline kuu ja sel aastal nii eriline, et detsembrikuu reeded on Võhma koolis nutivabad. Sel päeval hoiab õpilane oma telefoni koolikotis ja tungiva vajaduseta seda enne koo-

lipäeva lõppu välja ei võta. Vahetunnis on avatud võimla, raadiost kõlab muusikat ning õpilasesindus aitab sisustada vahetunde. Miks mitte mängida vana head telefonimängu ... telefonita.

Pärast kaheaastast koroonapausi, jõuluajale kohaselt toimub 14. detsembril kell 16-18 Võhma kooli aatriumis jõululaat. Laadale müüma saab registreerida 12. detsembrini, kui anda soovist teada klassijuhatajale. Jõululaada melu nautima, laste loodut vaatama, maitsema ning ostma kutsume ja ootame tervet kogukonda.

Detsember on ülemaailmselt kujunemas heategevuskuuks ning ka meie panustame heategevusse. Terve detsembrikuu kogume vanu telefone, et saata vanad seadmed uuele ringile, kus ühe vanast seadmest saab teise uus. Koostöös FOXWAY OÜ-ga kogume vanu mobiiltelefone, nutitelefone, tahvelarvuteid ning nutikellasid, nende seisukord ei ole sealjuures oluline. Iga vana telefon sisaldab terve rea komponente, mida saab oskuslikult taaskasutada – FoxWay just sellega tege-

lebki. Tegelikult on hetkel teil kodus kasutuna seisev, katkine, vana telefon midagi väärt, kas või seda, et ta eemaldatakse keskkonnast. Telefonis on ka mürgiseid komponente, mis võivad vale jäätmekäitluse korral keskkonda sattuda. Meie pakume võimaluse tuua vanad seadmed kooli, FoxWay annab seadmetele uue elu või siis teeb keskkonnale ohutuks ning kogunenud tulu suunab heategevusse ning koolis nutivabade vahetundide sisustamiseks erinevate vahenditega. Seadmetega koos võib tuua ka laadijad, akud ning kõrvaklapid. Kogumine kestab kuni 21. detsembrini. Kõigi koolis toimuvate sündmuste kohta võite leida pilte Võhma kooli Facebooki lehelt. Ainenädalad ja stiilpäevad on saanud osaks koolipäevast ning see ei takista õppetööd, vaid rikastab. Hallouweenist jõuludeni, igaüks leiab oma stiili ja tegevuse. Võhma meil ju teadupärast jagub.

Kohtumiseni jõululaadal!
PIRET OHU
Võhma kooli
õppejuht-HEVKO

Õppida, õppida, õppida

Oleme alati koolis kõigile korranud, et iial ei ole hilja õppida. Kuidas siis aga seda teadmist kõige paremini õpilasele viia? Ikka eeskujuga. Just selsamal ja ikka ka isiklikult soovist areneda läbisid õpetajad koolivaheajal ja pistut pärast koolivaheaga kolm erinevat koolitust.

Esimene koolitus keskendus „Ettevõtliku kooli“ teemale. Tegemist oli baaskoolitusega, millele järgneb veebruaris ettevõtliku kooli standardkoolitus.

Teine koolitus keskendus erivajadustega õpilaste kaasamise teemale. Tegemist oli kahepäevase koolitusega

„Autistlik ning aktiivsuse- ja tähelepanuhäirega laps koolis“. Koolitajaks Ivica Mägi Autismikool.

Viimane koolitus aitas õpetajal värskendada juba olemasolevaid teadmisi infotehnoloogia vallas. Koolitus „Infotehnoloogia ja koostöö“ andis õpetajatele põnevaid

ideid, kuidas infotehnoloogiat koos loomisega ja koos töötamisel enda huvides ära kasutada. Esimesele praktilisele koolituspäevale järgnesid iseseisvad tööd ja seejärel teine koolituspäev.

KRISTEL VAHTRA
Võhma Kooli direktor

12. oktoobril külastas Võhma kooli 4. klass Pärnu Pernova Loodusmaja. Eesmärgiks oli kinnistada koolitunnis õpitut. Olime valinud programmi „Planeet Maa lõpmatus universumis“.

Loodusmaja väljastpoolt on juba väga huvitav, katus

on samblast ja katuse otsas valvab suur ämblik. Uurisime majas olevaid väljapanekuid, tutvusime meie loomade ja kaladega. Proovisime ära arvata loomade tegutsemisjälgede järgi, missuguse loomaga võib tegu olla. Ega see meil nii hästi ei õnnestu-

nud. Papagoide majas võtsid meid vastu noored papagoid. Küll oli neil ikka kõva hääl.

Pernova külastuskeskuse planetaarium ehk taevateater on unikaalne kogu maailmas. Istudes mugavates toolides, saime osa kosmosereisist lõputusse universumisse.

Rändasime universumi sügavustes ja külastasime pääikesüsteemi planeete. Nähtu ja kuuldu põhjal täitsime töölehti. Oli tore ja õpetlik päev.

4. KLASS ja õpetaja LY UDIKAS

8. klass Järvamaa kutsehariduskeskuse võimalustega tutvumas. FOTOD: ERAKOGUST

Novembri alguses läks 8. klass õppekäigule Tallinnasse. Õppekäigu sisu planeerisid õpilased ise, võttes arvesse, et mitteformaalne õppimine peab olema tasakaalus meelelahutusega. Külastati Skypark batuudikeskust, teaduslaborit ja vaateratast. Õpilased said seal korraliku trenni, mille vahele jagus palju avastamist. Lisaks tehti jalutuskäik vanalinnas, kus tutvuti nii ajalooliste kui ka uemate vaatamisväärsustega. Kompressoris, mis on kuulus oma täidetud pannkookide poolest, said kõik keha kinnitada. Ja õpilastele omaselt ei lahkunud keegi Tallinnast ilma Burger Kingi kroonita. Lisaks nende poolt planeeritud õpioskustele, leiab õpetaja, et selline planeerimine ja ühine väljas käimine tõstab meeskonnatöö oskusi ja suurendab klassi ühtsuse tunnet.

8. klass käis 16. novembril külastamas Järvamaa Kutsehariduskeskuse õppekohti, et tutvuda seal õpetatavate erialadega (hobumajandus, põllumajandus, ehitus/teedeehitus, auto, elekter, toitlustus/puhastus, logistika/IT). Õpilastele pakkusid erinevate erialade tutvustused palju huvi. Jaanuaris minnakse külastama nüüd juba välja valitud töötube. Populaarseimaks valikuks osutus toitlustuse töötuba.

TAIRI LAPPALAINEN
klassijuhataja

Kurgjal talulasteks

3. klass talumuuseumi töötoas. FOTOD: ERAKOGUST

Ühel imeliselt soojal ja kuldsel oktoobrikuu päeval käisime 3. klassi õpilastega Carl Robert Jakobsoni talumuuseumis talulasteks. Võimalikuks sai see sõit tänu KIKi projektile.

Hommikul läksime teele koos neljanda klassiga. Meie sõit lõppes Kurgjal, nemad läksid edasi Pärnusse. Kurgjal võttis meid vastu lahke perenaine, kes kõigepealt tutvustas meile oma hoolealuseid

– lehma, lambaid, hobuseid ja kanu. Lehmad tulid meile karjajärgi juurde vastu, ootasid paisid ja kuulsid meie kiidusõnu, kui armsad nad on. Kaks lehma olid beebiotel ja detsembris peaks neil vasikad sündima. Laudas ootas meid ka üks väike vasikas. Temagi tahtis paitamist. Õues saime kanu toita. Meie jaoks oli hobune vankri ette rakendatud. Vankris sõita oli tore. Kodust eemale minna oli hobusele veidi vastumeelne, aga tagasi kodu poole lasi ta meelsasti traavi.

Pärastpoole läksime ka majja sisse uudistama, kuidas seal vanasti elati. Saime teada, et lastel oli vanasti mänguasju vähe ja enamasti olid need ema valmistatud või ise tehtud. Meisterdasime ka igaüks endale riidest nuku. Majaga

tutvumisel saime kasutada erinevaid nutivahendeid, mis andsid ülevaate C. R. Jakobsoni elust. Tüdrukutele jäi kohe kõrva, et C. R. Jakobson kirjutas luuletusi ja oma kallist naist nimetas ta nendes Kannikeseks.

Seejärel pidasime õues piknikku, kiikusime külakünnel, piilusime sisse nii sauna kui veskisse. Nägime palju vanaaegseid tööriistu. Kõndisime üle puidust veskisilla ning uhke kaunistusega maanteesilla. Lõpuks istusime bussipeatusesse jalgu puhkama ja „pärnakaid“ ootama. Ega meil kaua oodata tulnud. Muljeid toredast päevast jagus nii neil kui meil.

3. KLASS ja õpetaja RIINA REMMER

Novembrikuu Kirivere kooli lasteaias Tähekild

Novembrikuu algas Kirivere Kooli lasteaias Tähekild vaikselt, kuid õpetlikult. Vaiksenädala raames külastasime Pilstvere kirikut ja jalutasime kalmistul. Tutvusime Pilstvere koguduse orelimängija Kalev Rajanguga, kes tutvustas meile kirikut. Lastel oli võimalus kuulata, missugust häält teeb orel. Lapsed kogesid, et kirikus on hääled hoopis teistsugused kui lasteaias. Kirikus kõlanud oreli hääli ja selle kaja olid midagi väga suurt ja võimast, mis nii mõnegi hääleka lapse jaoks muutis.

Kuu alguses käisid lasteaias külas kohalikud piirkonnapolitseinikud, kes vestlesid lastega politseiniku tööst, ohutust jalgrattasõidust, kiivri kandmise vajalikkusest, turvatoolist, liikluseeskirjadest. Politseinikud näitasid lastele, millised on nende töövahendid, vorm ja auto. Need lapsed, kes soovisid, said proovida politsei saapaid, kiivreid, kuuliveste. Hoida käes kumminuia ja kaitsekilpi. See oli väga õpetlik ja emotsiooniderohke päev,

millist jagus juttu terveks nädalaks.

Vanaaja asjade nädalal oli lasteaias näitus, kuhu olidki oodatud vanad asjad. Näitus tekitas väga suurt elevust kogu lasteaiaperale. Iga päev tekkis näitusele midagi tuttavat. Tore oli vaadata ja meenutada tindiga sullepead, plekist pinalit, plastikust autosid, arvelauda, vanu ajakirju, 100-aastast kohviveskit ja palju muudki. Aitäh neile, kes võtsid vaevaks osaleda ja aeg-ajalt näitust täiendada.

Vahepeal oli ilmataat väga lahke ja keeras oma lumekraanid valla, mis andis meile lasteaias märku, et peame varsti hakkama mõtlema jõuludele.

Lume esimestel päevadel külastasime Koksveres Siimani farmi. Kohale jõudes ootas meid farmi esindaja, kes meile laudakompleksi tutvustas. Saime teada, et igal laudal on oma nimi. Näiteks: Mooni, Kullerkupp, Rukkilill, Ülanae. Lastel oli võimalus näha vasikaid, mullikaid ja lehma. Kuid kõigi lemmikuteks olid ikkagi vasi-

kad – küll olid armsad. Igäüks oma nägu. Mõned olid väga julged, nende said lapsed paita. Oli ka selliseid vasikaid, kes kohe lapsi nähes hakkasid kepsutama ja hullama nagu lapsed ikka. Siis näidati lastele lutipudelit, millest joovad vasikad piima. Vat see oli vist maailma üks suurimaid lutipudeleid, mida lapsed üldse näinud olid.

24. novembri hommikul, kui rühma Killud lapsed parajasti oma juttu koduloomadest rääkisid, kuulsid ukse tagant usute või mitte, ust avades selgus, et meile oli saabunud külaline – kadrisant hobusega. Nimelt oli ta küla pealt kuulnud, et meil on loomade nädal ning ta tahtis meile oma kodulooma näidata. Tõesti oli kena loomake, ilusa tumeda pea ja valge pika lakaga kepphobune. Kadrisant ise oli ilusate lumivalgete lokkidega tütarlaps. Laste arvates täitsa ilus tüdruk. Siis hakkasime koos kadrisandiga mängima. Lõngakerimises oleme üsna tublid, talvevarude

varumisega saime hakkama ja kui nüüd kõik nii läheb, kuidas kadrisant meile ennustas, siis on oodata pikka lumist talve. Kadrisant kontrollis, kas me tähti tunneme, et jõuluvana saaks tulla. Ta kinnitas, et oleme tublid ja küll ta tuleb.

Kadripäeval sõitsime bussiga Põltsamaa Muuseumisse, kus võtsime osa kadripäeva õppeprogrammist. Põltsamaa Muuseum on üks tore koht, kuhu on alati tore minna. Seal tutvusime kadrisantide riietusega, saime teada, kes kuuluvad kadriperrle. Nüüd teame ka seda, mis juhtub nende inimestega, kes kadrisante tupp ei lase. Lastele näidati ka vanu tööriistu ja pille. Lapsed said proovida kangastelgedel kudumist ja mängida vanal klaveril oma loodud muusikat. Valmistasime üheskoos kadrihane, aitasime valida ühel tüdrukul kadrisandi riideid ja saime teada, mis asi on kahi?

Novembrikuu lõpetasime värvide päevaga. See on tore ja lõbus päev ning laste seas väga oodatud – siis tulevad lapsed

Kadri ja kadrititt.

FOTO: ENELY SEEMANN

Külas politseinikud. FOTO: ENELY SEEMANN

FOTO: AILI MILLER

lasteaias teatud värvi riietusega. Seekord ootasime mudilasi punaste riietega. Värvide päeva hommikul täitus lasteaias imearmsate väikeste ja suurte päkapikkudega, kes askeldasid igal pool, kuhu jalga mahtus ja käsi ulatus. Sel päeval vaatasime, uurisime mikroskoobiga ja söime punaseid aedmarju, puu- ja aedvilju. Aitasime päkapikkudel trükkida pakkimispaaberit, kasutades ainult punast värvi. Punased jäljed trepil viisid salanurka,

kus iga laps leidis omale üllatuse. Proovisime ära arvata punaste anumate sees olevaid lõhnu. Lõunaks söime punast suppi ja punast magustoitu.

Selline oligi meie lasteaias vaikselt alanud ja tegusalt lõppenud novembrikuu.

Täname kõiki, kes on meid aidanud, toetanud ja mõttes meiega olnud.

KÄTHLIN ja KILLUD

Jõulukontsert
Suure-Jaani Kooli aulas

PSI TASUTA 16. detsembril
algusega kell 18:00

AITA KIVID KATUSELE!

EELK SUURE-JAANI JOHANNESE KIRIKU PIKIHOONE KATUSE RESTAUREERIMINE 2022-2023

1 KATUSEKIVI = 10 EURO
TEE ANNETUS KIRIKUS VÕI PANGAS:
EELK Suure-Jaani Johannese kogudus:
Swedbank EE442200221076401988
SEB EE941010302008924009
Swedbank EE772200221058655147
AITÄH!

Kirivere Kooli lasteaias Tähekild
heategevuslik jõululaat

Pilstvere rahvamajas
15. detsembril kell 16.30

Laat algab etendusega, kavalat jõuab jõulunäidend „Jõulupidu“

Osades: Killukesed, Killud, Tähed ja meie lasteaias lapsevanemad

Jõululaadale ootame müüma kõik lapsevanemaid ja teisi heategijaid. Saadud tulu eest ostetakse lasteaias õuealale kaalukiik.

Info ja laadale registreerimine lasteaias rühmaõpetajatel või direktorilt telefonil 529 1951

KIRIVERE KOOL JA PILISTVERE RAHVAMAJA
TÄNAVAD SIND

Mihkel Roosileht
JÕULUPUUDE EEST!

Häid pühi!

P, 11. DETSEMBRIL
KELL 11
KÕPU KIRIKUS

KELL 14
SUURE-JAANI KIRIKUS

**3. ADVENDI
KONTSERT-
JUMALATEENISTUS**

Laulab segakoor
Ilmatar

**Jõululine
perepäev**

Jõulumaa ehitamiseks palume moodustada grupid, mõelge oma grupile vahva nimi ning saatke see hiljemalt 16.12.2022 e-postile mtueluvalda@gmail.com. Registreerimisel lisage juurde grupi nimi, inimeste arv ning kontakttelefon. Grupp võib olla ka ainult enda pere.

Tule veedame koos perega ühe ilusa päeva ning ehitame imelise jõulumaa, mis jääb avatuks terveks talveks. Lastele väike üllatus, seega võtke kaasa ka kõige pisemad.

Jõulumaa ehitamine toimub 23.12.2022 algusega kell 12 Nigula tn 6, Suure-Jaani tööstuspargis.

Lisaks teeme ka natukene sporti, seega palun haarake kaasa suusad, jõulumaa ehitamiseks lumelabid ning lubatud on ka värvid. Jää ning lumeskulptuure saab edukalt värvida toiduvärvidega.

Pakume sooja jooki ning suppi!

Halva ilma korral üritus ära ei jää.

Lühiridu spordiradadelt

Graveli/MTB/Cyclo esimene sügissõit on Põhja-Sakala teedel teoks saanud. Osales 20 vaprat meest ja naist, nende seas selle-aastased Eesti meistrid Josten Vaidem ja Peeter Tarvis ning sellel aastal Euroopa Meistrivõistlustel maastikurattamaratonis 15. koha saanud Peeter Pruus. Öösel maha sadanud esimene lumi andis sellele sõidule värvi ja ekstreemust juurde. Kuna tegu

polnud võistlusega, siis sõideti enam distantsi sõbralikult koos, keegi ei kukunud ja kõik jõudsid ilusti rõõmsalt rajalt tagasi. Väike kehakinnitus ja kuiv särk selga ning suunduti teisele ringile, Suure-Jaani staadionile jõudes näitas rattakompuuter 64 km. Peale sõitu jäi kõlama mõte, et sellise üritusega võiks jätkata, nii et järgmise aasta juulikuus kordame seda kindlasti.

Vapper toetustiim.

Meie TU12 tütarlaste hooaeg 2022 kujunes väga põnevaks ja pingeliseks. Turniir-turniirilt oli näha neidude oskuste arengut. Tasuks suure töö eest saavutati oma vanusegrupis esimene koht.

Aitäh Maardu LM-i ja Viljandi JK Tuleviku tüdrukutele, kellega koos see vägev hooaeg võimalikuks sai.

Soojad tänusõnad toetajatele ning lapsevanematele, sest just teie panus aitas lastel suuri tegusid korda saata!

FOTOD: ERAKOGUST

Tekstid **RAIVO NÖMM** sporditöö korraldaja

Meie noored kergejõustiklased alustasid oma talvist hooaega Viljandis, kus toimus TV 10 olümpiastarti Viljandimaa I etapp, ning võistlustules olid ka Suure-Jaani kergejõustikuklubi noored. Nooremate poiste ja tüdrukute vanusegrupil oli kavas 50 m jooks ja kõrgushüpe. Nooremate poiste 50 m jooksus saavutas Ruuben Reinkubjas II koha ajaga 7,94. Kõrgushüppes saavutas Allar Arula III koha tulemusega 1.25.

Vanematel tüdrukutel oli kavas 50 m jooks ja kuulitõuge, poistel 50 m jooks ja teivashüpe. Tüdrukute 50 m jooksus saavutas Kättriin Kiisma II koha ajaga 7.37 ja poiste 50 m jooksus saavutas Oliver Org III koha ajaga 7.47. Aitäh treeneritele – Pille-Riin ja Ann.

Pildil vasakult: Keira Kraner, Truude Lillemaa, Kättriin Kiisma, Eliise Miil, Markus Aren, Oliver Org, Allar Arula, Armand Liik, Ruuben Reinkubjas, Robert Moorast.

FOTOD: ERAKOGUST

Novembri viimasel nädalavahetusel toimusid Saku spordihoones Eesti sisekarikavõistlused vibuspordis. Vaistuvibu noormeeste U21 vanuserühmas võttis esikohakarika vastu Suure-Jaani huvikooli viburingis harjutav Uku-Laur Kübarsepp. Sama vibuklassi U15 ja U13 tütarlaste seas saavutasid teise koha vastavalt Piia Madison ja Sandra Lööke.

TIIT HEINSALU treener

19. novembril toimusid esimesed Põhja-Sakala valla lahtised meistrivõistlused ujumises. Laupäeva hommikuks kogunesid 20 ujujat koos arvukate kaasaalajatega Suure-Jaani Tervisekotta. Selgitasime valla meistrid selili, vabalt ja kompleksujumises.

Tulemused: 25 m vabalt poisid -10-a: Kaarel Jüris 21,47; Jaan Hiimäe 24,62; Lennart Joandi 27,31.

25 m vabalt tüdrukud kuni 10-a: Gemma Joandi 32,78.

50 m vabalt poisid 11–12-a: Kaspar Karu 37,53; Oskar Kadak 40,18; Henri Jürisoo 50,18.

50 m vabalt tüdrukud 11–12-a: Katriin Kauber 39,56; Karolin Mäe 43,29.

50 m vabalt poisid 14–15-a: Andre Ületoa 34,56

50 m vabalt poisid kuni 18-a: Kristjan Jaan Kauber 34,22.

50 m vabalt tüdrukud kuni 18-a: Helis Undrest 49,66; Monis Brauer 1,17,10.

50 m vabalt mehed ja meesveteranid: Andres Henk 30,90; Tanel Heli 31,91; Marko Kauber 32,21.

50 m vabalt naised: Katriin Kadak 45,91; Helen Akenpärj 48,35.

50 m selili poisid 11–12-a: Kaspar Karu 43,44.

50 m selili tüdrukud 11–12-a: Karolin Mäe 49,50.

50 m selili poisid 14–15-a: Andre Ületoa 43,43.

50 m selili naised: Helen Akenpärj 1,01,28.

100 m kompleks mehed ja meesveteranid: Andres Henk 1,24,06; Tanel Heli 1,26,11; Marko Kauber 1,30,56.

Põhja-Sakala valla meistrid ujumises.

FOTO: ERAKOGUST

10. detsembril toimub ujumisvõistluste karikasarja viimane etapp, kus ühtlasi paneme kokku meeskonna, kes hakkab osalema Suure-Jaani Tervisekoja poolt veetavas Sakalamaa Angerja sarivõistlustel üle maakonna.

Esimene etapp 14. jaanuaril Suure-Jaanis, edasi võistleme Viljandis Jakobsoni koolis, Karksi-Nuias, Tõrvas, Abjas ja lõpetame maikuu taas Suure-Jaanis.

Võistlus on kantud Eesti Ujumisliidu kalendrisse ja tulemusi saab reaajas jälgida swimrankings.net.

Ujumine on meie vallas järjest rohkem populaarsust kogumas ja loomisel on ka Põhja-Sakala valla ujumisklubi, samuti tegeleme aktiivselt ujumistreeneri otsingutega.

Siinjuures tahame kõigile Põhja-Sakala valla spordiklubidele meelde tuletada, et on võimalus noortega teha kord kuus üks tasuta treening Suure-Jaani veekeskuses.

INDREK PALU
RAIVO NÖMM

PÕHJA-SAKALA VALLA KARIKAVÕISTLUSTE FINAALETAPP UJUMISES

10. DETSEMBRIL

VANUSEKLASSID:

T, P 2012 ja nooremad

T, P 10-a ja nooremad

T, P 11–12-aastased

T, P 13–14-aastased

T, P kuni 18-aastased

N, M 2007–1988

NV, MV 1987 ja vanemad

DISTANTSID:

25 m vabalt (10 a ja nooremad)

50 m vabalt (11 a ja vanemad)

50 m selili (11 a ja vanemad)

100 m kompleks
(11 a ja vanemad)

Võistluse algus kell 11.

Sisepääs ujulasse alates 9.45.

Eelregistreerimine kuni 3 päeva enne võistlust. Individuaalselt registreerunutel saata e-kiri indrek@tervisekoda.ee (märkida nimi, täpne sünniaeg ja distantsid, millel soovid osaleda).

VANA-AASTA
ÕÖSPÄÄ
30. DETSEMBRIL
22-02

Videodisko
VJ MART
SAAR

Iga tunni aja tagant
vihntlemisteremoonia

Loosis snäkilaud
kuuele

Kõigile tulijatele üksel Chaga
tervitusshot

PILET EELMÜUGIST 20€,
KOHAPEAL 25€

Kõpu Peetri kiriku altarisein on tagasi ja pühitsetud

FOTOD: MARKO REIMANN

Kõpu kirikus toimus tänapalvus, kus EELK peapiiskop Urmas Viilma pühitses taas sisse altariseina koos juurdekuuluvaga. Seda pärast seinu uuringuid, konserveerimis- ja restaureerimistöid. Kiriku altariosa sai ka uued valgustid.

Tänapalvusele kirikus järgnes konverents Kõpu mõisas. Tehtud töödest rääkisid ja uurimistulemusi tutvustasid Eesti Kunstiakadeemia professor Hilka Hiiop, kunstiajaloolane Reet Pius ning koguduse õpetaja Hedi Vilumaa. Täna ka projekti toetajaid ja tööde tegijaid.

Järgnes kontsert, kus publiku ette astusid Neeme

Ots (trompet) ja Piret Randal (klaver). Kontsert sai teoks tänu Pille Lille Muusikute Fondile.

Kõpu kiriku omanäoline altarisein koos klassitsistliku sammastportikuse ja altari-maaliga „Laske lapsed minu juurde tulla“ oli restaureerijate ja uurijate hoole all 2021. aasta septembrist alates. Altarimaal jõudis tagasi k.a oktoobris.

Põhja-Sakala vald toetas EELK Kõpu Peetri koguduse Leaderi projekti „Kõpu aarded korda ja särama“ 3000 euroga ja Muinsuskaitseameti projekti „Kõpu altarimaali raami restaureerimine“ 400 euroga.

Valguse- ja tänapäev Suure-Jaani õigeusu kirikus toimub 17. detsembril

Suure-Jaani Peeter-Pauli kirik oli seisnud tühjal 30 aastat tuulte ja vihmade käes, ent ta on kõigele pannud vastu nii palju, kui on jaksanud. Jaks hakkas aga otsa lõppema ja kolmanda kümneni lõpus oli loodus juba võtnud võimust. Loodus alustas muidugi katusest, kuhu pani kasvama puud ja millest surus läbi vihmaveed. Veekahjustuse jäljed on kirikus siiani näha ja ootavad likvideerimist. Kuidas oleks läinud, võib vaid arvata, kui probleemist ei oleks kinni võtnud Eesti Apostlik Kirik selle esindajate läbi – eelkõige kirikuvalitsuse liikme, arhont (meie mõistes „asjadevalitseja“) Viljo Vetiku isikus.

Esiteks taotleti Muinsuskaitseametilt eritingimused hoone restaureerimis- ja remonditööde tegemiseks 2015. aastal. Peale tingimuste väljastamist hakati otsima tegijaid, kes oleks võimelised koostama ettenähtud tingimustele kirikuhoone taastamistöödeks vajaliku projekti.

Projekti koostajaks valiti tuntud professionaal Jaan Jõgi. Teda iseloomustatakse väga hea kooliga meheks, kes oskab nõu anda nii tehniliste lahenduste välja töötamiseks kui ka anda vastuseid hoonete arhitektuurilistele küsimustele.

Projektid esitati kinnitamiseks Muinsuskaitseametile, peale seda alustati toetuste otsimist. Avanes võimalus PRIA-st taotleda toetust hoo-

nekatuse rekonstrueerimisele. Jõuga ja nõuga oli kaasas kohalik võim, kes on väga mõistvalt ja abivalmilt projekti suhtunud. Katuste tööd kestsid ligikaudu neli aastat.

Eelmisel, 2021. aastal, taotleti toetust kiriku hoone elektritöödeks Roheliselt Jõe-maal. Meie taotlus aktsepteeriti. Töö tulemust saamegi 17. detsembril näidata.

Meie kiriku korda saamise nimel on teinud annetusi paljud lahked annetajad. Pühakoda, mis näis olevat määratud lagunemisele, on saanud uue võimaluse. Ettevõtmisele on aastate jooksul öla alla pannud Põhja-Sakala vald, Rohelise Jõe-maa Koostöökogu, EAÕK. Lisaks mitmed ametnikud ja tööde läbiviijad – juba nimetatud Jaan Jõgi ja Martin Toon, Anne Kivi, Lembit Kruuse, Aino Viinapuu, Tõnu Aavasalu, Jane Luhasaar, Evelyn Härm, Sergei Siiman, Raido Ramot, Robert Üts, Rein Toodu, Annika Parm ja Andres Aasa.

Vaimulikku teenimist taastalustas Suure-Jaani õigeusu kirikus Värska preester Andreas Põld aastal 2016 ja alates 2019. aastast toimuvad taas regulaarsed teenistused.

17. detsembril kell 12 lülitatakse kirikus sisse valgustus. Mismoodi kirik elektrivalguse käes välja nägema hakkab, saate tulla sellel seadud päeval ja ajal uudistama. Korraldame ka väikese tänapäevale kõigile neile ja loomuli-

kult ka kogukonna liikmetele, kes on mõistvalt suhtunud ponnistusse, et taastada kirik endises hiilguses järgnevatele põlvetele. Pakume tükikesse torti ja tutvustame meie järgnevaid samme kirikuhoone taastamisel.

Kui Teil on võimalik osaleda tänuüritusel, siis oleme ette tänulikud. Eriti on oodatud eraannetajad, tänu kellele uued lühtrid on soetatud. Kõige selle juures on aga üks oluline küsimärk – vastavalt andmekaitseadusele ei ole meil võimalik leida kontakti annetajatega, keda kirikurahvas isiklikult ei tunne või kes ei ole end kaasaegsel meedimaastikul nähtavaks teinud.

Seepärast on meil suur palve anda annetajatel, siin ära nimetatutel ja muudel huvilistel endast osalemissoovi korral märku, kirjutades hiljemalt 10. detsembriks e-posti aadressile roman@eoc.ee.

Kohtumiseni detsembri 17. päeval kell 12 Suure-Jaani õigeusu kirikus!

Lugupidamise, tänuga ja jõulurahu Kristuse sündimise pühaks soovides

Eesti Apostlik Õigeusu Kirik
arhont Viljo Vetik
preester Roman
Suure-Jaani Peeter-Pauli
kirikulised

Kirikuteated

11. detsembril kell 10 aseteenistus.

17. detsembril kell 12 tänapäevasteenistus pühakoda taastamise puhul

25. detsembril kell 10 Kristuse sündimise püha liturgia

Dõimalikest muudatustest teavitame sotsiaalmeedias.

Restaureerimistöödeks saab annetada Eesti Apostliku Õigeusu Kiriku arvele EE477700711003582595. Tulumaksu tagastamiseks lisada selgitusse isikukood ja märksõna „Annetus“. 100 ning enama euro annetajate nimed jäädustafatakse hõbetatud plaadil kiriku seinale.

Preester Roman (Roland) Tõnisson, tel 5349 2534, roman@eoc.ee

Koguduste teated

Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku Kõpu Peetri kogudus

Jumala armastus meie vastu on saanud avalikuks selles, et Jumal oma ainusündinud Poja on läkitanud maailma, et me tema läbi elaksime. 1Jh 4:9

P. 4. detsembril kell 11 II advendi armulauaga jumalateenistus. Laulab Tallinna Tehnikaülikooli kammerkoor. Kaetud kohvilaud.

P. 11. detsembril kell 11 III advendi armulauaga jumalateenistus. Laulab segakoor Ilmatar. Kaetud kohvilaud.

T. 13. detsembril Puiatu külatunni jõulu-koosviibimine Raudnas.

P. 18. detsembril kell 11 IV advendi perejumalateenistus. Laulavad Kõpu põhikooli lapsed ja noored ning Kõpu naisansambel.

L. 24. detsembril kell 19 jõuluõhtu jumalateenistus.

P. 25. detsembril kell 11 I jõulupüha armulauaga jumalateenistus.

L. 31. detsembril kell 16 vana-aastaõhtu armulauaga jumalateenistus. Lahkunute mälestamine.

T. 3. jaanuaril kell 10.30 Vabadussõjas võidelnute mälestuspäev – kirikukellade helistamine.

R. 6. jaanuaril kell 16 kolmekuningapäeva õhtupalvus – jõuluaja lõpetamine.

P. 8. jaanuaril kell 11 Kristuse ristimispuha armulauaga jumalateenistus.

Ristimiste ja teiste kiriklike talituste, leerikursuse, hingehoivu või kiriku külastamise osas võtke palun ühendust õpetajaga! Koguduse õpetaja Hedi Vilumaa.

Info 5348 5573, kopu@eelk.ee.

Veebiinfo: www.facebook.com/kopupeetri

Täname liikmeannetuste ja toetuste eest!

EELK Kõpu Peetri kogudus: SEB EE161010302004842004; Swedbank EE662200221046240412.

EELK Kõpu Peetri kogudus, Pärnu mnt 1, Kõpu, Põhja-Sakala vald, 71201 Viljandimaa

Suure-Jaani Johannese kogudus

P. 4. detsembril kell 14 II advendi kontsert-jumalateenistus. Laulab Tallinna Tehnikaülikooli kammerkoor.

P. 11. detsembril kell 14 III advendi kontsert-jumalateenistus. Laulab segakoor Ilmatar.

P. 18. detsembril kell 14 IV advendi armulauaga jumalateenistus.

E. 19. detsembril kell 10.20 adventihommik Lahmuse koolis.

T. 20. detsembril kell 12.30 Suure-Jaani gümnaasiumi jõulukirik.

K. 21. detsembril kell 14.30 jõulukirik Lõhavere Ravi- ja Hooldekeskuses.

L. 24. detsembril kell 16 jõuluõhtu jumalateenistus. Laulab segakoor Lehola.

P. 25. detsembril kell 14 I jõulupüha armulauaga jumalateenistus.

L. 31. detsembril kell 19 vana-aastaõhtu armulauaga jumalateenistus. Lahkunute mälestamine.

T. 3. jaanuaril kell 10.30 Vabadussõjas võidelnute mälestuspäev – kirikukellade helistamine.

R. 6. jaanuaril kell 18 kolmekuningapäeva õhtupalvus – jõuluaja lõpetamine.

P. 8. jaanuaril kell 14 Kristuse ristimispuha armulauaga jumalateenistus.

Ristimiste ja teiste kiriklike talituste, leerikursuse, hingehoivu või kiriku külastamise osas võtke palun ühendust õpetajaga! Koguduse õpetaja Hedi Vilumaa.

Info: 5348 5573, suure-jaani@eelk.ee.

Veebiinfo: www.facebook.com/EELK-Suure-Jaani-kogudus

Täname liikmeannetuste ja toetuste eest!

SEB EE941010302008924009; Swedbank EE772200221058655147.

EELK Suure-Jaani kogudus, Järve 4, Suure-Jaani, Põhja-Sakala vald, 71503 Viljandimaa

Pilistvere Andrease kogudus

P. 11. detsembril kell 13 kolmanda adventi missa.

P. 18. detsembril kell 13 neljanda adventi missa.

L. 24. detsembril kell 17 püha jõuluõhtu Pilistvere suures kirikus.

P. 25. detsembril kell 13 esimese jõulupüha missa talvekirikus.

L. 31. detsembril kell 17 vana-aastaõhtu missa talvekirikus.

P. 1. jaanuaril kell 13 uusaastapäeva missa talvekirikus.

P. 8. jaanuaril kell 13 kolmekuningapäeva missa talvekirikus.

Koguduse vikaarvaimulik Andres Aaste, pilistvere@eelk.ee.

EELK Pilistvere kogudus tänab kõiki toetajaid ja annetajaid.

Liikmemaksu saab tasuda või annetust teha EELK Pilistvere Andrease koguduse kontole Swedbank EE69220000112024888 või koguduse kantseleis sularahas.

EELK Pilistvere Andrease kogudus

Pilistvere küla, Põhja-Sakala vald, 70502 Viljandimaa

tel 553 2789, pilistvere@eelk.ee

Õnnitleme lapse sünni puhul!

Mariliis Mägil ja Raido Pärastil Koidama külast sündis poeg **ROBI** Pärast

Triin ja Geit Kundlal Kärevere külast sündis poeg **KENDRICK**

Merlin ja Peeter Parvel Iia külast sündis tütar **SELENA**

Kaia Kolgil ja Kaspar Otsal Suure-Jaani linnast sündis tütar **IIE** Ots

Eret Koppelil ja Jaagup Mehikul Ülde külast sündis tütar **MARIE** Mehik

Monika Linnamil Supsi külast sündis poeg **STEN**

KUULUTUSED

OÜ ESTEST PR **ostab metsa- ja põllumaad**. Tel 504 5215, 514 5215, info@est-land.ee.

Ostan **nõukogude-aegseid VAZ sõiduautode kasutamata varuosi**. Võib pakkuda ka teiste markide kasutamata detaile ja dokumentideta VAZ sõidukit varuosadeks. Tel 5565 1952.

Värske **looduspuhas mesi** otse mesinikult. 8 €/kg; alates 5 kg on hind 7 €/kg ja kohale toomine Põhja-Sakala valla piires tasuta. Tel 5347 9520.

Ostame Eesti parima hinnaga kasvava metsa raieõigust. Küsi pakkumist juba täna! skpinvest.ee info@skpinvest.ee Tel: 551 5513, 550 0343.

Ostan **kasvava lepiku raieõigust**, ka väiksemad kogused. Kraavide, sihtide puhastus. Võimalik omanikule ka halupuid kohapeal teha kokkuleppeliselt. Tel 5333 7526.

Vean tasuta ära teie **kasutult seisvad pesumasinad, nõude-pesumasinad, kuivatid, pliigid, mikrokad, boilerid**. Seisukord pole oluline. Marko 5656 0976.

Teeme kõiki sise- ja välistöid. Tel: +372 5627 6785.

Mälestame ja avaldame kaastunnet

SERGEI VAAREND
06.03.1953 – 20.10.2022
Suure-Jaani linn

VILMA LUDMILLA LEEVOLD
21.08.1929 – 06.11.2022
Suure-Jaani linn

ELMAR PÄRNA
24.07.1953 – 30.10.2022
Supsi küla

ENDEL VAINARU
25.11.1938 – 09.11.2022
Ängi küla

KOIT LUTS
12.10.1970 – 02.11.2022
Kõpu alevik

ARNO LEPIK
01.08.1940 – 10.11.2022
Võhma linn

KALJO ÕISMAA
12.06.1935 – 01.11.2022
Lõhavere küla

LAINA ALTMÄE
12.11.1942 – 13.11.2022
Võhma linn

ENDEL ORAV
14.04.1942 – 03.11.2022
Suure-Jaani linn

JAAK IBRUS
28.04.1942 – 14.11.2022
Suure-Jaani linn

LEONHARD PRUUS
18.02.1924 – 04.11.2022
Metsküla

LEIDA LEPIK
01.01.1923 – 19.11.2022
Jälevere küla

Õnnitleme detsembrikuu sünnipäevalapsi!

97
HELMA HALLMÄGI 18.12 Tällevere küla

92
VALLI SEISLER 21.12 Suure-Jaani linn
HORST NÕMMIK 24.12 Lõhavere küla
JANNE VALMA 31.12 Suure-Jaani linn

91
SALME HEIN 10.12 Võhma linn
ALVINE KASK 20.12 Punaküla
JAAN SIIMER 23.12 Suure-Jaani linn

90
SALMA VIPPER 18.12 Reegoldi küla
SULEV ROHTLA 20.12 Laane küla

89
RAISSA KRAVTSOVA 15.12 Sürgavere küla
LAINE-ELFRIDE KOND 19.12 Sürgavere küla

88
KADRI PARTS 18.12 Olustvere alevik

87
SAIMA TIIDEMANN 5.12 Kobruvere küla
LEILI PUNG 13.12 Kõpu alevik
EEVI PUUSTUSMAA 14.12 Võhma linn
ELVI SCHVEDE 19.12 Jaska küla
AINO EIDAST 21.12 Suure-Jaani linn
JUTA REMMEL 23.12 Võhma linn
EHA VARES 24.12 Kõpu alevik
VIRVE SAAREMETS 29.12 Suure-Jaani linn
LEILI ROOSIOKS 30.12 Soomevere küla

86
HELGI NURK 10.12 Suure-Jaani linn
LEILI PINSOL 15.12 Vastemõisa küla
MALLE KIIS 21.12 Võhma linn
MAIE KIENS 30.12 Võhma linn
HELMİ KÖRGE 30.12 Võhma linn

85
ASTA-JOHANNA REBANE 15.12 Lõhavere küla
LEO RASS 16.12 Kärevere küla
VAIKE KINK 16.12 Sürgavere küla
REIN TERAS 17.12 Võhma linn
ANTS ARR 20.12 Reegoldi küla
ILMI SERMAN 26.12 Võhma linn
MARE MÜLLÄR 27.12 Põhjaka küla
AILI PEDAJA 28.12 Sürgavere küla

84
VILVE-REET RUDIŠAAR 18.12 Võhma linn
EVA KOORT 21.12 Navesti küla
AIME HAAR 24.12 Olustvere alevik

83
TEISI ANDRES 16.12 Suure-Jaani linn
LAINE PUISTE 23.12 Olustvere alevik
HELJU JAAKSON 29.12 Suure-Jaani linn

82
HILJA RÄTSEP 1.12 Suure-Jaani linn
SAIMA LIVERSON 7.12 Võhma linn
EERIK VESKI 15.12 Võhma linn
VALVE ORAS 21.12 Paenasti küla
LIIVIA HENBERG 23.12 Võhma linn

81
LINDA LEEMETS 3.12 Jälevere küla
VILMA RÄTSEPSO 3.12 Paaksima küla
VIRVE MANKIN 5.12 Olustvere alevik
LEILI RANNAMÄE 6.12 Võivaku küla
LIIDIA RUMJANTSEVA 8.12 Võhma linn
TIIA ADAMSON 11.12 Kabila küla
ELLEN SOOLO 11.12 Iia küla
SAIMA MILL 12.12 Võhma linn
TÖNIS TÖNIŠAAR 18.12 Vastemõisa küla
TIIU KIIS 20.12 Võivaku küla
AKSEL KIIK 23.12 Vastemõisa küla

80
LEA KUNDLA 6.12 Võlli küla
ANNA VEERESTE 21.12 Põhjaka küla
TEET SEPP 24.12 Aimla küla
AIN SEPP 24.12 Lõhavere küla
LAINA ELTERMAA 26.12 Suure-Jaani linn
AINO SEPP 27.12 Taevere küla
REET VÖLUMÄGI 28.12 Suure-Jaani linn
ELLI MÄND 29.12 Võhma linn

75
RAAJA MAASIK 7.12 Koksvere küla
JÜRI VIGUR 24.12 Piištvere küla
LEO HÄRM 31.12 Koksvere küla

70
SILVI VEIPER 3.12 Võhma linn
HELLE MAIMJÄRV 6.12 Arussaare küla
HEIMO KALEVI SAARINEN 21.12 Võhma linn
MILVI TALI 21.12 Vastemõisa küla
TIIT KÄNDLA 25.12 Suure-Jaani linn
REIN TAMM 31.12 Suure-Jaani linn

65
LIIA VIIGAND 4.12 Reegoldi küla
AARE VIRGLA 4.12 Võhma linn
LEONARD SEERMAN 4.12 Paaksima küla
ARTUR NIKONOROV 12.12 Kõo küla
MERIKE KALISTRATOV 18.12 Võhma linn
ANDRES MÄGI 19.12 Kõidama küla
VALERI VELBAUM 22.12 Mäeküla
TIIU SIIM 23.12 Vihi küla
AINO VOLT 28.12 Koksvere küla
REIN ROHTMAA 30.12 Ängi küla

LEOLE

Ilmub üks kord kuus
Ootame materjale hiljemalt eelneva kuu 26. kuupäevaks.
Toimetajal on õigus teksti redigeerida ja lühendada.

Toimetus Lembitu pst 42,
Suure-Jaani linn, Põhja-Sakala vald.
Toimetaja Angela Härm
Telefon 5342 8717.
E-post: leole@pohja-sakala.ee

Küljendus: Merike Kask
Trükk: OÜ Vali Press
Pajusi mnt 22, Põltsamaa.
Telefon 776 8871.

Reakuulutus kuni 200 tähemärki:
eraisikule 5 €, ettevõtjale 10 €.
Reklaamkuulutus 9x5 cm:
valmiskujundatud 20 €,
koos kujundamisega 25 €.
Õnnitlus, kaastundeavaldus,
mälestuskuulutus, jõulutervitus 5 eurot.
Reklaam üks A3 lehekülj 800 €

**AASTALÕPU-
PIDU**

30. 12. 2022
KELL 12-19

VÕHMA VABA AJA KESKUSES

VÕHMA VABA AJA KESKUSES

- ansambliga MaMa
- õhtujuht Vahur Jüris
- töötab puhvet

Pilet: eelmisega 15 € alates 01.12.22
Kõikvõimalikult 10-14
• sama jõul 20€

SAKALAMAA JÕULUMAA

SAKALAMAA TURISMİKESKUSES
15. JA 16. DETSEMBRIL 2022
ALGUSEGA KELL 16.00.

OODATUD ON KÕIK LAPSED
KOOS PEREDEGA.

JÕULUMAAL SAAB MEISTERDADA,
TEHA PIPARKOIKE,
TANTSIDA PÄKAPIKUDISKO
JÄRGI JA KÜLASTADA MINILOOMAAEDA.

PILETI HIND 9 EURO

EELREGISTREERIMINE
TRIIN@TERVISEKODA.EE
TELEFON: 433 0100

KÕIGILE JÕULUMAAD KÜLASTANUTELE
ON SAMAL PÄEVAL SUURE-JAANI VEKESKUSE
PÄÄSE 20% SOODSAM.

WWW.TERVISEKODA.EE
TIPU MNT 1, KÕPU, 71201 VIILJANDMAA

**PULBERVÄRVIMINE
ON KESKKONNA-
SÕBRALIK JA
ÖKONOOMNE
LAHENDUS!**

Must metall
Alumiinium
Tsinkmetall
Väravad, aiad,
piirded, veljed,
konstruktsioonid jne

Pulbervärvitava detaili/
toote max mõõdud:
kõrgus 2,6 x laius 0,95 ja
pikkus 8,1 m.
Liivapritsi teenusega saa-
me puhastada ka suure-
maid osasid/tooteid.
Vedelvärvimine
kokkuleppel.
NB! Kõik meie seadmed on
statsioonarsed!
Võtame vastu nii suuri kui
ka väiksemaid töid.

**Liivapritsi
puhastamine**

Pulbervärvimine

**ECODUST
KESKKONNASÕBRALIK VÄRVIMIS
TEENUS**

Põhja-Sakala vald
Lõhavere küla
Taevere tee 15

Ando Tabur
5630 1599
andotabur@gmail.com
EcoDust
www.ecodust.ee

P, 18. detsembril
Kõpu Peetri kirikus
4. advendi
*Laste ja perede
jumalateenistus*

Laulavad Kõpu
Põhikooli lapsed ja
noored ning Kõpu
naisansambel

15. JAANUARIL KELL 15
PILISTVERE RAHVAMAJAS
NÄITERINGI TEGELTKAH ETENDUS
PEREKONNAPIDU

OSADES:

MARGE JOHANSON
MARTIN URVE
HEIKI AREN
AGE KRILLO
HELEN RAJAMÄE
RIINA MANKIN
MARGUS MANKIN
AIN SAVIAUK

LAVASTAJA: MARGUS MANKIN
NÄITEJUHT: AIN SAVIAUK PILET 10€

**ÕHKSOOJUSPUMPADE
MÜÜK
PAIGALDUS
HOOLDUS**

KLIIMAPARTNER.EE ☎ 5184429

Kallis vallarahvas, soovin teile rahuliku
jõuluaega ja kordaminekuid uuel aastal!

Soovin, et maailm meie ümber rahuneks ning
olen kindel, et inimlikud väärtused ja teinetei-
sest lugupidamine võidavad!

Aitame kõik üheskoos sellele kaasa!

Priit Toobal

**Võtan vastu tellimusi
TOIDUKARTULITELE.**
Kujuvedu.

Tel 520 5578 Silver

KAEVETEENUS

**PUISTEMATERJALIDE
MÜÜK**

- LIIV ▪ KILLUSTIK ▪ SÕELMED ▪
- LOODUSLIK JA PURUSTATUD
KRUUS ▪
- SÕELUTUD JA SÕELUMATA
MULD ▪

8-tonnise kopaga

VEOTEENUS

HM WISE

VÕTA MEIEGA
ÜHENDUST:

heigo@hmwise.ee
+372 5903 1250

THE PILOT SERIES
**Monoblock DC Inverter
Heat Pump**

Õhksoojuspumpade
Müük ja paigaldus

WiFi

telefon: 5878 4838
jorma@newenergy.ee
newenergy.ee

**JÕULUKS
KODUSED
VERIVORSTID!**

Koksvere maanaiste selts
muüb 21. detsembril kell 17-18
koduseid verivorste hinnaga
6 €/kg.
Ettetellimine 12. detsembrini
telefonil 5394 1701 Ille.

Koksvere seltsimajas kolmapäeval, 21. detsembril
VERIVORSTI VALMISTAMISE ÕPITUBA.
Seltsimaja avatud kell 10-18.

Alustame vorstipudru keetmisega, lõpetame vorstide müügiga.

Osalemine ette registreerimisel.
Info telefonil 5394 1701 Ille ja 5648 2547 Tiina.

AS Võhma ELKO soovib
klientidele ja koostööpartneritele

**ÕDUSAID
LÄHENEVAID PÜHI JA
SÜDANTSÕOJENDAVAT
UUT AASTAT!**